

Eindproduct WOU-GO Panda

Naam
School: OBS de Panda
Broker: Mieke Lindeman – Pelgrum
Werkgroep WOU-GO OBS de Panda: Esther Pot, Mieke Lindeman-Pelgrum , Sarina Vergunst-Farho
Onderzoeker: Mirjam Snel

Titel van het WOU-GO onderzoek
Titel: Leesmotivatie op OBS de Panda Leesmotiverende interventies op de Panda

Context van de school
<i>Aangezien de context vaak aangeeft of de resultaten van dit onderzoek interessant zijn voor een andere school is een korte beschrijving hier relevant.</i>
<p>De Panda is een openbare basisschool in de Utrechtse wijk Kanaleneiland. De Panda heeft circa 120 leerlingen, verdeeld over 7 groepen. In de wijk Kanaleneiland wonen vooral mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. Vrijwel alle leerlingen van onze school zijn geboren in een anderstalig gezin met een niet-westerse migratieachtergrond.</p> <p>Op de Panda lezen we op dit moment in de groepen 4 tot en met 8 met de methode Estafette. Deze methode gaan we vervangen voor een aanpak waarbij kinderen veel lezen uit boeken. We weten inmiddels uit onderzoek dat ‘leeskilometers maken’ erg belangrijk is voor het verbeteren van leesvaardigheid en dat oefeningen maken voor de meeste kinderen niet bijdraagt aan leesplezier.</p> <p>De afgelopen jaren hebben we op de Panda gewerkt aan het opbouwen en verstevigen van de leescultuur, met als doel: <i>onze kinderen lezen veel en graag, zowel op school als thuis en vergroten daarmee hun woordenschat</i>. We hebben vaste leesmomenten op het rooster, we doen mee aan veel (landelijke) leesprojecten (schrijversweken, poëzieweken, KBW, nationale voorleeswedstrijd, nationale voorleesdagen). De leescoördinator heeft veel leesbevorderingsactiviteiten geïntroduceerd. Er is een kwaliteitskaart leescultuur voor de onderbouw en bovenbouw. Dit is nog niet goed geborgd.</p> <p>We hebben een prachtige bibliotheek op de Panda. In de bibliotheek staat een ruim assortiment boeken van verschillende genres. Het assortiment wordt regelmatig uitgebreid met nieuwe boeken.</p>

Veel kinderen vinden het leuk om een nieuw boek in de bibliotheek te halen. Daarnaast maken we ook gebruik van lees- en themakisten van de bibliotheek.

Vragen die we onszelf stellen zijn:

Lezen alle kinderen zelfstandig uit het door hun gekozen boek? Of bladeren kinderen maar wat en doen ze alsof ze lezen? Worden de lees-bevorderende activiteiten in alle groepen uitgevoerd? En wat is het effect daarvan? Welke lees-bevorderende activiteiten zijn effectief? Kennen alle collega's voldoende lees-bevorderende activiteiten en voeren ze die ook regelmatig uit? Hoe vaak geef je lees-bevorderende activiteiten?

Onderzoeksvraag

Beschrijf hier je onderzoeksvraag en eventuele deelvragen.

Welke effectieve leesmotiverende interventies, (passend bij de leeftijdsfase van de leerlingen), verhogen de leesmotivatie van de leerlingen en zijn goed toepasbaar voor onze leerkrachten op de Panda en worden door de leerlingen als positief ervaren?

Deelvragen:

- Wat zijn de kenmerken van effectieve leesmotiverende interventies?
- Welke leesmotiverende interventies bevatten deze effectieve kenmerken?
- Welke aanpassingen hebben sommige interventies nodig om ze effectief te maken?
- Welke ervaringen hebben de leerkrachten en leerlingen met deze interventies?
- Welke aanbevelingen kunnen we de leerkrachten op de Panda geven over het toepassen van effectieve leesmotiverende interventies op basis van de literatuur en de ervaringen van de leerlingen en leerkrachten?

Interventies

Beschrijf hier welke interventies jullie in de praktijk gedaan hebben. Denk hier bijvoorbeeld aan het ontwerpen, toepassen en evalueren van een lessenserie of bijvoorbeeld het trainen en observeren van het didactisch handelen van leerkrachten.

De uitvoering op de Panda

Literatuurstudie

Om te ontdekken welke interventies ervoor zorgen dat leesmotivatie-verhogende-activiteiten effectief zijn heeft de werkgroep WOU-GO van de Panda een uitgebreide literatuurstudie gedaan. Daaruit komen de volgende zes bewezen interventies:

Autonomie

- Keuzevrijheid hebben in de teksten die ze lezen
- Zeggenschap hebben over de inhoud en invulling van hun leeslessen
- Dagelijks lezen uit zelfgekozen boeken vanaf groep 3

- Per leerling minstens 7 leeftijds-adequate boeken, aantrekkelijk gepresenteerd

“Extrinsieke motivatie kan belemmerend zijn voor de intrinsieke leesmotivatie.

Intrinsiek: Het met plezier lezen van zelfgekozen boeken. Dit verhoogt de leesmotivatie. (van Koeven en Smits, 2020)”

Competentie/vertrouwen

- Leesstrategieën aan te leren waarmee ze hun eigen tekstbegrip kunnen bevorderen
- Door de selectie van teksten zorgvuldig af te stemmen op hun leesniveau (niet te moeilijk zijn, maar wel zo uitdagend dat ze leerlingen in staat stellen vorderingen te maken)
- Leestaken te integreren in zogenaamde ‘thematische eenheden’, die niet alleen gericht zijn op het stimuleren van de leesvaardigheid, maar ook op het bevorderen van bredere inhoudelijke kennis
- Inzet leidt tot succes en dat falen niet zozeer voortkomt uit een gebrek aan vaardigheid of talent, maar uit te weinig inzet
- Luisterboeken kunnen worden gebruikt tijdens vrij-lezen, wanneer leerlingen tijdelijk niet gemotiveerd zijn voor lezen of voor zwakke lezers die nog geen leeftijds-adequate boeken kunnen lezen.
- Positieve zelfevaluaties stimuleren.
- Bevorderen zelfregulatie tijdens het lezen.

“Kinderen die veel vertrouwen hebben in de eigen leesvaardigheid, besteden meer tijd aan lezen (De Naeghel et al., 2012).”

Beheersingsdoelen

- Het nastreven van beheersingsdoelen kan worden gestimuleerd door het accent te leggen op individuele ontwikkeling (geen sociale vergelijking)
- Aanwakkeren beheersingsdoelen

“Tot slot is ook het (leer)doel dat kinderen nastreven met lezen van invloed op de motivatie. Als kinderen een beheersingsdoel nastreven, waarin zij gericht zijn op het vaardiger worden in een schoolse activiteit, ervaren zij positievere leeruitkomsten dan wanneer zij een prestatiedoel nastreven, waarin zij gericht zijn op het behalen van een extern opgelegd prestatieniveau. (Leesmonitor.nl)”

Sociale verbondenheid

- Interacties over boeken met leeftijdgenoten, leerkrachten of gezinsleden
- Door leerlingen tijdens leeslessen te laten samenwerken rond leestaken

“Sociale verbondenheid kan worden gestimuleerd door middel van interacties over boeken met leeftijdgenoten, leerkrachten of gezinsleden en door leerlingen tijdens leeslessen te laten

samenwerken rond leestaken (Antonio & Guthrie, 2008; Baker, 2003; Brozo & Flynt, 2008; Guthrie & Wigfield, 2000; Wentzel & Wigfield, 2007).

Interventies die de waarde van lezen benadrukken

- Redenen om te lezen

“Hoe meer waarde (Wigfield & Eccles 2000; 2002) kinderen aan lezen toekennen, hoe gemotiveerder ze zijn om te lezen.

Aansluiten bij de interesse

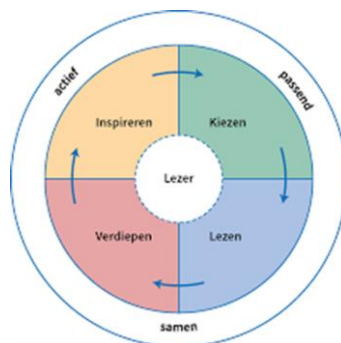
- Gebruik te maken van teksten die dicht bij hun interesses liggen
- Aantrekkelijke activiteiten gerelateerd aan het onderwerp van een leestaak, waarbij gebruik wordt gemaakt van concrete objecten, situaties en settings

“Motivatie wordt ook versterkt door interesses. Veranderingen in interesses gaan gepaard met vergelijkbare veranderingen in leesmotivatie. Wanneer de leesinteresses van kinderen worden opgewekt, gaat ook hun leesmotivatie vooruit. De interesse kan via deze weg ook de leesvaardigheid vergroten (Guthrie et al., 2006).”

Teamtraining

We hebben de leerkrachten in een teamtraining op de hoogte gebracht van de bovenstaande theorie die we uit de literatuur gehaald hebben. We hebben het team geïnformeerd over de kenmerken van effectieve leesmotivatie interventies en welke leesinterventies deze kenmerken bevatten.

Daarna is het onderstaande model “de leescyclus” (*Uit: Jeugdliteratuur & Didactiek. Handboek voor VO en MBO*) aan het team gepresenteerd. De leescyclus bestaat uit vier fasen: inspireren, kiezen, lezen en verdiepen.

1. Inspireren
2. Kiezen
3. Lezen

4. Verdiepen

Figuur 1: De leescyclus

Als leerkracht kun je tijdens al deze fases interventies toepassen om de intrinsieke leesmotivatie van kinderen te verhogen.

Een voorbeeld van een activiteit uit de fase van Inspireren is de Boekensushi. Je beeld je een lopende band met boeken in die voor de leerlingen langs gaat. De leerlingen zitten in een kringachtige opstelling. Iedere leerling heeft een nieuw boek voor zich liggen. Op het signaal van de leerkracht krijgt iedereen 2 minuten om in het boek te lezen. Daarna wordt het boek doorgegeven naar de volgende leerling. Iedereen heeft nu weer een nieuw boek en leest daar opnieuw 2 minuten in. Weer doorgeven, weer lezen. Na 6 minuten heeft iedereen kennisgemaakt met 3 boeken. Is er een boek dat je helemaal wilt gaan lezen? Wie wil, kan het gekozen boek lenen.

Het aanleggen van een Wensenlijst een activiteit uit de fase van het Kiezen. Hang een lijstje op waar kinderen op kunnen schrijven welke boeken ze graag willen lezen die nog niet op school te leen zijn.

Tijdens de fase van het Lezen is het een goede interventie om de Stillezers en hardop-lezers in andere ruimte te laten lezen. Als leerlingen ongeveer op het niveau van E4 lezen kunnen ze stillezen tot die tijd zullen de meeste leerlingen fluisterend of hardop lezen. Dit kan door stillezers als storend ervaren worden. Daarom is het goed om dit in gescheiden ruimtes te doen. In de groepen 3 en 4 gaan de stillezers op de gang lezen. Als in groep 4 de meerderheid van de kinderen stilleest wisselt dit. Dan gaan de hardop lezers naar de gang. Een enkel kind zal nog fluisterlezen in de bovenbouw. Laat de fluisterlezers op de gang lezen.

De activiteit Kaartjes van Chambers is een voorbeeld van een interventie in de fase van het verdiepen. De kaartjes van Aidan Chambers, die bestaan uit verschillende vragen, kunnen een hulpmiddel zijn om over boeken te praten. Op een goede manier over boeken praten, noemt Aidan Chamers een hoogwaardige activiteit. De vragen helpen leerlingen over hun leeservaringen te praten, waardoor zij ook meer zicht krijgen op wat zij graag willen en kunnen in het leven (Mooren, Ghonem-Woets, Van Koeven, Kurvers, & Verschuren, 2012).

Voor activiteiten die we in en rondom de leesles aanbieden, is het goed om ervoor te zorgen dat je in iedere fase een wisselend aanbod van activiteiten hebt.

Selectie leesmotivatie-verhogende-activiteiten

In de literatuur (zie literatuurlijst) en op internet zijn veel leesmotivatie-verhogende activiteiten te vinden. We maakten een overzicht van alle activiteiten en bekeken welke van de 6 bewezen effectieve interventies deze activiteiten hadden, zoals autonomie, sociale verbondenheid etc. Veel activiteiten bevatten meerdere van deze kenmerken. Ook gebruikten we de al aanwezige kennis van de leerkrachten. Aansluiten bij wat al bekend is, is immers minder ingrijpend dan helemaal iets nieuws leren. Op die manier was er volgens ons minder werkdruk voor de betrokken collega's. Daarna selecteerden we een groot aantal leesmotivatie-verhogende-activiteiten die voldoen aan de

effectieve kenmerken. We selecteerden er 16, waar bij we zoveel mogelijk aansluiten bij het huidige onderwijs op de Panda. Ook zorgden we ervoor dat er bij iedere fase van de leescyclus voldoende activiteiten zijn.

De lijst van 16 activiteiten is ter goedkeuring voorgelegd aan de leerkrachten van groep 4 tot en met 8. Iedereen stemde ermee in om deze 16 activiteiten twee maanden uit te proberen.

In tabel 1 worden 16 activiteiten benoemd, die de leerkrachten van de Panda gedurende twee maanden (mei en juni 2021) aanbieden aan de leerlingen van de groepen 4 tot en met 8. In de tabel wordt tevens aangegeven hoe vaak deze activiteit aan worden geboden. De activiteiten zijn onderdeel van de leesles en plan je dus tijdens het (stil)lezen/ voorlezen in.

Tabel 1: Leesmotiverende interventies op de Panda

	Activiteit	Uitvoeren in groep	Bewezen effectieve interventie	Fase leescyclus	Hoe vaak aanbieden
1	Boekensushi	4 - 8	Autonomie Interesse	Inspireren	1 activiteit per week
2	Boekendans	4 - 5	Autonomie Sociale verbondenheid	Inspireren	
3	Boekintroductie	4 - 8	Autonomie Sociale verbondenheid Interesse	Inspireren	
4	Speed-date	5 - 8	Autonomie Sociale verbondenheid	Inspireren	
5	Leerkracht als rolmodel	4 - 8	Waarde van lezen Interesse	Kiezen	altijd
6	Wensenlijst	4 - 8	Autonomie	Kiezen	1 keer per maand
7	Boekengesprekken / leesgesprekken	4 - 8	Autonomie Sociale verbondenheid Interesse	Kiezen	1 keer per maand
8	Stillezers en hardop-lezers in andere ruimte	4 - 8	Competentie	Lezen	Indien van toepassing
9	Observeren tijdens het lezen	4 - 8	Competentie Beheersingsdoelen	Lezen	ledere stilleles
10	Fluisterende gesprekje tijdens het lezen	4 - 8	Competentie Sociale verbondenheid	Lezen	ledere stilleles
11	RALFI Light voor kinderen <E4	4 - 5	Competentie Beheersingsdoelen	Lezen	Indien van toepassing

			Interesse		
12	Leeslijst bijhouden	4 - 8	Autonomie	Lezen	altijd
13	Luisterboeken	4 - 8	Autonomie Competentie	Lezen	Indien van toepassing
14	Leesvormen afwisselen	4 - 8	Competentie Interesse	Lezen	Min. 1 keer per week een andere leesvorm
15	Chambers / boekenbabbel	4 - 8	Autonomie Competentie Sociale verbondenheid Waarde van het kezen	Verdiepen	1 keer per maand
16	Opdracht nav gelezen boek	4 - 8	Sociale verbondenheid Interesse Waarde van het lezen	Verdiepen	1 keer per maand

Leesmotivatie meten

Leesmotivatie:

Om de leesmotivatie te meten bij de leerlingen van groep 4 tot en met 8, hebben we gebruik gemaakt van een vragenlijst (zie bijlage II). We hebben de vragenlijst zowel voor als na de interventie ingezet. Daarnaast hebben we drie leerlingen (uit groep 4, 6 en 8) met verschillende leesniveaus geïnterviewd om wat dieper in te kunnen gaan op hun ervaringen en leesmotivatie (zie bijlage III).

Ook de leerkrachten vullen een vragenlijst in (zie bijlage I). Na de interventie interviewen we van iedere groep één leerkracht om een goed beeld te krijgen van de ervaringen van de leerkrachten met de aangeboden leesactiviteiten, en de mate van toepasbaarheid op de Panda (zie bijlage IV).

Methode

Beschrijf hier welke gegevens/data jullie verzameld hebben en hoe.

Zoals hierboven staat beschreven hebben we (na het selecteren van effectieve leesmotiverende interventies) verschillende soorten data verzameld over de effectiviteit daarvan en over de ervaringen van de leerkrachten en de leerlingen met deze interventies.

Hieronder een overzicht. Daarna zal ik ze punt voor punt uitwerken wat de opbrengsten van deze data is.

- Inventarisatie van de kennis over leesbevorderingsactiviteiten bij de leerkrachten
- 0-meting leesmotivatie leerlingen door afname vragenlijst leesmotivatie
- Nameting leesmotivatie leerlingen door afname vragenlijst leesmotivatie
- Interviews leerkrachten over hun ervaringen met de leesmotivatie-verhogende-activiteiten.
- Interviews leerlingen over hun ervaringen met de leesmotivatie-verhogende-activiteiten.

Inventarisatie van de kennis over leesbevorderingsactiviteiten bij de leerkrachten

Om te weten wat de leerkrachten op de Panda doen aan leesbevordering en met welke frequentie ze dat doen is er een vragenlijst ingevuld door alle leerkrachten van groep 4 tot en met 8. In totaal zijn dat 7 leerkrachten. Deze vragenlijst en de uitkomst daarvan kun je bekijken in Bijlage I.

Wat opvalt is dat ongeveer 2/3 van de leerkrachten veel kennis heeft van leesbevorderingsactiviteiten. Alle leerkrachten van groep 4 tot en met 8 weten wat de Boekensushi is. Bijna alle leerkrachten, op één na, kennen de kaartjes van Chambers. Meer dan de helft van de leerkrachten geven aan dat ze bekend zijn met: de Boekendans, een boekintroductie, een tekenopdracht n.a.v. een boek, de boekenspeeddate, het Ralfi-lezen, het bijhouden van een leeslijst en het luisteren naar luisterboeken.

De frequentie van uitvoering verschilt erg per persoon. Slecht twee van de zeven leerkrachten bieden één of meer van deze activiteiten iedere week aan. Drie leerkrachten doen dit eens per maand. Twee leerkrachten doen deze activiteiten niet.

0-meting en nameting leesmotivatie leerlingen door afname vragenlijst leesmotivatie

Om de leesmotivatie van de leerlingen te meten is een vragenlijst afgenomen. Er is gekozen om dezelfde vragenlijst af te nemen als de lijst die door het WOU-GO onderzoek op alle deelnemende scholen is afgenomen. De vragenlijst is afgenomen in december 2021 (Zie bijlage II) en juli 2022 (Zie bijlage III).

In december heeft 100% van de leerlingen van groep 4 tot en met 8 de lijst ingevuld. Begin juli waren er helaas veel leerlingen niet aanwezig op school. Hierdoor is de lijst niet goed te gebruiken als vergelijk om iets te zeggen over de leesmotivatie van onze leerlingen.

In mei 2021 is in het "Rapport Leesmotivatie OBS de Panda" door Sardes gepresenteerd. Er staat in dat de leesmotivatie van leerlingen op de Panda iets hoger is dan de gemiddelde leesmotivatie.

"De leerlingen van OBS de Panda zien vooral het belang van lezen in. Ook hebben ze meer plezier in lezen dan gemiddeld en stellen ze interactie met boeken en klasgenoten meer op prijs. Wel valt te zien dat de leerlingen van OBS de Panda minder zelfvertrouwen hebben in hun leescompetentie

(self-efficacy) dan leerlingen van andere scholen. Hierbij moet wel gezegd worden dat de leerlingen hun leescompetentie wel hoog inschatten (3,2 op een schaal van 4) en dus ligt tussen (3) 'veel zelfvertrouwen' en (4) 'heel veel zelfvertrouwen'."

Interviews leerkrachten over hun ervaringen met de leesmotivatie- verhogende-activiteiten

In de groepen 4 tot en met 8 hebben de leerkrachten de gekozen interventies, activiteiten die de leesmotivatie verhogen, uitgeprobeerd. Dit hebben zij gedaan in de maanden mei en juni 2021, gedurende 8 weken.

Door middel van het afnemen van interviews is geprobeerd om een goed inzicht te krijgen in welke leesmotivatie-verhogende-activiteiten passend zijn bij de Panda. Welke activiteiten vinden de leerkrachten fijn om te geven? Kortom, wat werkt wel en wat niet.

Er zijn 5 leerkrachten geïnterviewd. Eén uit iedere groep van groep 4 tot en met 8. Als er twee leerkrachten voor één groep stonden is gekozen voor de leerkracht die het meest voor de groep staat. Twee van deze interviews zijn te lezen in bijlage IV.

De leerkracht van groep 4 geeft aan dat zij de Boekensushi en de Boekintroductie goede activiteiten vindt. Zij wil door onze bibliotheek juf wel graag op de hoogte gehouden worden van de nieuwe boeken die er op school zijn. Tijdens haar observaties ziet zij wel dat er een aantal kinderen zijn die niet echt tot lezen komen. Ze vindt het lastig om deze kinderen aan het lezen te krijgen. Ook na het zoeken van een boek wat echt bij het kind past lukt dat toch nog niet. Ralfi Light -lezen doet zij altijd in de groep met de zwakke lezers, al kende zij de term nog niet. De kaartjes van Chambers heeft ze zelf aangepast om ze aantrekkelijker te maken voor de kinderen van onze groep 4. Zij wil deze kaartjes wel delen collega's die daar behoefte aan hebben.

Zij geeft aan dat het belangrijk is om je als leerkracht bewust te zijn van al deze activiteiten. Je kunt er veel inplannen, liefst meteen na de leesles als de kinderen toch al met lezen bezig zijn.

De wensenlijst ziet ze niet zo zitten. Dat is voor de meeste kinderen uit groep 4 nog te lastig. Misschien lukt dat wel als de kinderen een thema op kunnen schrijven waarover ze graag willen lezen.

De leerkracht van groep 5 is heel tevreden over de boekensushi.

Zij zegt hierover: *"Ik had ik een beetje de leiding bij de boekensushi en eigenlijk heb ik op een gegeven moment eigenlijk de touwtjes helemaal aan de kinderen gegeven en konden ze dit zelf regelen zeg maar, Dat was wel heel erg leuk om te zien dat ze dit zelf konden. Nog meer autonomie bij de kinderen. Omdat er een keuze in zit vinden de leerlingen het heel leuk om te doen."*

Ook de boekintroductie is iets dat ze regelmatig doet. Toen enkele kinderen aangaven dat zij ook een boek wilden promoten heeft de kinderen ook geleerd hoe ze een boek kunnen promoten aan de groep. Hoe ze het spannend kunnen maken zonder dat ze het hele verhaal vertellen aan de klas. De kinderen vinden dit ook leuk om te doen. Zij zegt hierover: *"Het is wel aanstekelijk. Als je je begint met de kinderen waarvan jij weet dat ze dit best wel goed kunnen en dat steekt elkaar ook een beetje aan dus. Dan wil iedereen wel eigenlijk zijn boek promoten."*

De fluistergesprekjes vindt zij tijdens de leesles niet zo handig. Sommige kinderen vinden dat storend. Het kan wel op een ander moment.

Ze vindt het waardevol om de leesvormen af en toe af te wisselen. De afwisseling motiveert de kinderen om te lezen.

De kaartjes van Chambers vindt ze ingewikkeld voor de kinderen. Het lukt wel om af en toe een kaartje klassikaal te bespreken. Zij plant deze activiteiten graag meteen na de leesles.

De leerkracht van groep 6 geeft aan dat haar kinderen enthousiast zijn over de boekensushi, de boekendans en de boekintroductie. De kinderen houden heel erg van praten over boeken. *"Het is een hele laagdrempelige manier om ook sociaal met elkaar te kunnen praten want ze hebben houvast aan het boek."*

Fluistergesprekjes houdt ze niet. Dit stoort te veel. Zij geeft aan dat de bibliotheek juf de tijd neemt om gesprekjes met de kinderen te voeren over welk boek ze graag willen lezen. Een wensenlijst zou dus mooi op de deur van de bieb kunnen hangen.

De kaartjes van Chambers doet ze eigenlijk altijd na de leesles. Zij vindt dit een goede werkvorm omdat kinderen leren reflecteren en het daagt ze uit om actief te lezen en meer leesbegrip.

De leerkracht van groep 7 heeft niet alle activiteiten de afgelopen weken gedaan maar wel in dit schooljaar. Zij is positief over de boekensushi *"een voordeel hieraan is dat de kinderen boeken tegenkomen die ze anders nooit zouden kiezen."*

De boekendans vonden de kinderen leuk dankzij het sociale aspect. Kinderen vinden het altijd leuk als ze met elkaar interactie over boeken hebben.

Haar kinderen vonden het fijn om samen met elkaar in een klassikaal leesboek te lezen.

In het begin van het schooljaar heeft ze heel veel voorgelezen aan de groep. Dat vonden de kinderen heel leuk. Ze vragen er dan ook steeds naar.

Kinderen die hardop willen lezen mogen een plekje in de gang zoeken.

Wensen voor boeken kunnen de kinderen bespreken met de bibliotheek juf, of ze kunnen het boek lenen bij de gewone bibliotheek.

Fluistergesprekjes houdt ze niet. Ze wil de klas niet storen. Ze probeert kinderen met oogcontact te sturen als ze merkt dat ze niet lezen. Zij geeft aan dat in principe alle kinderen lezen maar sommige het niet langer dan een kwartier vol kunnen houden. Een half uur lezen is te lang voor enkele leerlingen.

Haar tip om kinderen aan het lezen te krijgen is door ze nieuwsgierig te maken. *"Vooral als je ze nieuwsgierig maakt naar een nieuw onderwerp of zo. Of je bent een tekst aan het lezen van taal. Het is een grappige tekst bijvoorbeeld, iedereen leest voor zich en jijzelf gaat keihard lachen. Dan zie je ze wel echt van hé, ik wil ook snappen waarom zij lacht."*

Het is belangrijk dat de leesactiviteiten op de weekplanning staan.

De leerkracht van groep 8 vertelt over het afgelopen schooljaar. Vanwege de musical heeft hij de afgelopen weken niet mee kunnen doen aan dit leesproject.

Hij geeft aan dat de meeste kinderen uit zijn klas enthousiaste lezers zijn. *"Er waren een aantal kinderen die de boeken van school niet meer interessant vonden en daar heb ik een interventie op ingezet door met ze in gesprek te gaan van hem wat vind je dan wel leuk en daar kwam eigenlijk uit dat ze bijvoorbeeld meer de puber boeken wilden hebben en toevallig heb ik daar een hele collectie van thuis liggen dus die heb ik meegenomen en zo heb ik echt 4 kinderen aan het lezen gekregen"* Hij geeft als tip: Maak een 11plus boekenkastje in de bieb.

De kaartjes van Chambers gebruikt hij vaak na de leesles in zijn groep: *"Het is eigenlijk hogere orde denken hè, de kaartjes van Chambers zetten je echt aan tot nadenken over het verhaal relaties verbanden vertalen van goh dit gebeurt in mijn boek gebeurt dat ook vindt echt dat soort dingen en vinden de kinderen dat leuk als ze bezig zijn met die kaartjes"*

De kinderen lezen graag na de middagpauze, dat geeft ze rust na het drukke buitenspelen.

Interviews leerlingen over hun ervaringen met de leesmotivatie-verhogende-activiteiten

Er zijn 7 leerlingen geïnterviewd over hun ervaringen met de aangeboden leesmotivatie verhogende activiteiten. Uit groep 4, 6 en 8. Uit iedere groep één leerling met een gemiddeld leesniveau en één leerling met een hoog leesniveau. Uit groep 4 ook een leerling met een laag leesniveau. In groep 6 en 8 lazen alle leerlingen op niveau of hoger. Daar is dus geen interview afgenomen bij een leerling met een laag leesniveau. Om het leesniveau te bepalen is gekeken naar de uitslag van de AVI -toets van mei van dat jaar. De leerlingen zijn verder willekeurig gekozen uit de groep. Wel is er gekozen voor een gelijkwaardige mix van jongens en meisjes. Eén interview is te lezen in bijlage V.

De kinderen geven over het algemeen hele hoge cijfers, hoger dan 8, aan de activiteiten. Er was slechts één laag cijfer. Eén leerling vindt het niet leuk als hij een opdracht krijgt naar aanleiding van een boek. De leerlingen vertellen er vaak bij dat het leuk is omdat ze het samen met andere kinderen mogen doen. Sociale interactie is dus een belangrijke drijfveer voor de kinderen op onze school. Wat betreft de keuze van de boeken geven de leerlingen nog tips voor de leerkrachten:

- Graag ook moeilijke boeken bij de boekintrodactie
- De boekensushi kun je op 3 niveau's doen in je klas, zodat er makkelijke en moeilijke boeken zijn
- Boeken zonder plaatjes zijn saai; dus graag ook altijd een boek met plaatjes

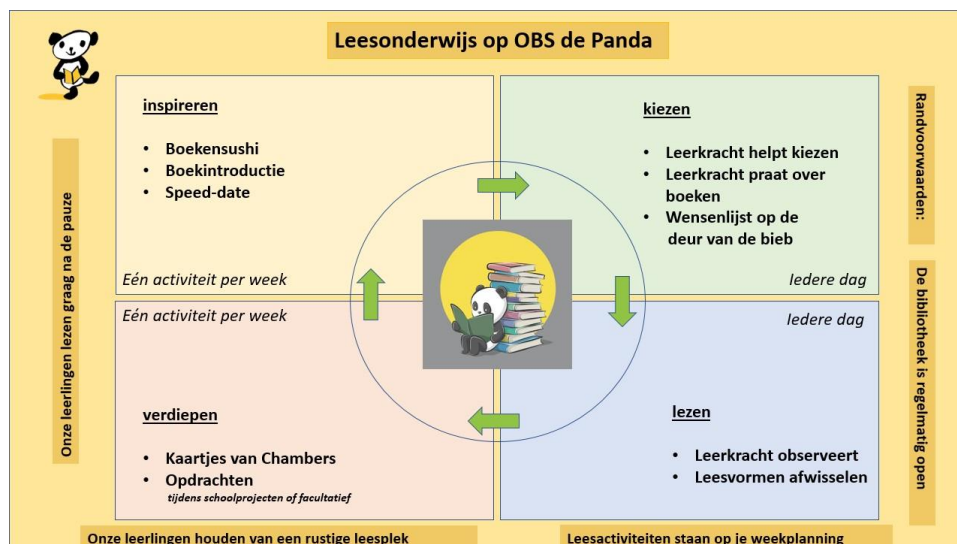
De kinderen van de groepen 6 en 8 geven unaniem aan dat ze graag na de middagpauze lezen. Dan kunnen ze echt weer even tot rust komen. De meeste kinderen vinden de fluistergesprekjes vervelend. De één wil zelf niet gestoord worden als hij leest. De ander vindt het zachte gefluister in de klas storend. De kinderen aan wie het gevraagd is geven aan dat ze het echt heel leuk vinden als de leerkracht voorleest.

Eindproduct (vorm)

Beschrijf hier voor welk eindproduct (vorm) jullie gekozen hebben. Welk eindproduct (vorm) past het beste bij jullie onderzoek en bevindingen? Denk bijvoorbeeld aan: ontworpen lessen/training; een set richtlijnen, een (instructie)filmpje, onderzoeksverslag of een artikel voor in een vakblad.

Als eindproduct is gekozen voor een overzicht van leesbevorderings-activiteiten voor groep 4-8 van OBS de Panda. Op dit overzicht staan (vanuit de theorie verantwoorde) effectieve leesmotiverende activiteiten die door de leerkrachten en leerlingen als uitvoerbaar en prettig worden ervaren. Het overzicht laat zien welke activiteiten iedere leerkracht minimaal aan moet bieden in zijn groep, en hoe vaak deze activiteiten aangeboden moeten worden. Dit overzicht wordt gepresenteerd in de vorm van een placemat. Iedere groep krijgt een placemat als bureauonderlegger. Dit vormt een dagelijkse reminder voor de leerkracht om aandacht te besteden aan de activiteiten die de intrinsieke leesmotivatie van onze leerlingen verhogen. Deze afspraken zullen we tevens opnemen in de al bestaande Panda kwaliteitskaart 'Lezen'.

De placemat:

Activiteiten om de intrinsieke leesmotivatie van kinderen te verhogen

Boekensushi:

(beeld je een lopende band met boeken in die voor de leerlingen langs gaat). De leerlingen zitten in een kringachtige opstelling. Iedere leerling heeft een nieuw boek voor zich liggen. Op het signaal van de leerkracht krijgt iedereen 2 minuten om in het boek te lezen. Daarna wordt het boek doorgegeven naar de volgende leerling. Iedereen heeft nu weer een nieuw boek en leest daar opnieuw 2 minuten in. Weer doorgeven, weer lezen. Na 6 minuten heeft iedereen kennisgemaakt met 3 boeken. Is er een boek dat je helemaal wilt gaan lezen? Wie wil, kan het gekozen boek lenen

Speed-date:

De helft van de leerlingen zit op hun plaats met een boek dat zij willen aanbevelen. Zij blijven op hun plaats zitten. De andere leerlingen komen twee minuten daten. De leerlingen met een boek vertellen over hun boek en beantwoorden vragen. Na twee minuten geeft de leerkracht een signaal. De leerlingen met een boek blijven zitten. De andere leerlingen schuiven een plaats op naar de volgende date. Doe dit 3 x 2 minuten, d.w.z. 3 dates, 3 boeken. De leerkracht praat plenair na met de groep. Wie heeft er een goede tip gekregen? Wat voor boek is het? Etc.

Voorbeeld van de praatkaarten van Chambers:

Is er een speciale plek waar je graag leest?

Wie is de belangrijkste persoon?

In welke tijd speelt het verhaal zich af?

Wat vind je grappig?

Boekintroductie:

De leerkracht laat het boek zien, vertelt er iets over en leest een aanstekelijk fragment voor. Wie het wil lezen, kan het meteen lenen. Voorwaarde is dat de leerkracht het boek heeft gelezen

Chambers / boekenbabbelen:

De kaartjes van Aidan Chambers, die bestaan uit verschillende vragen. De vragen helpen leerlingen over hun leeservaringen te praten, waardoor zij ook meer zicht krijgen op wat zij graag willen en kunnen in het leven.

Leesvormen afwisselen:

Naast het stilleren zijn er veel andere leesvormen mogelijk. Vb. theaterlezen, radio lezen, voorlezen aan kleuters, rappen, poëzie, moppen voorlezen, ...

Eindproduct (Inhoud)

Beschrijf hier de belangrijkste bevindingen (resultaten, conclusies / aanbevelingen) van jullie onderzoek, zodanig dat ook andere scholen hier iets aan kunnen hebben.

Op de placemat, ons eindproduct, kun je zien dat er in iedere fase van de leescyclus een aantal activiteiten staan die bewezen effectief zijn. Deze activiteiten worden zowel door de leerkrachten als de leerlingen positief ervaren.

Bij de fase van inspireren is er ruimte voor autonomie van de leerkracht. Hier staan drie activiteiten. Verwacht wordt dat de leerkracht er minimaal één per week uitvoert. De meeste leerkrachten voerden deze activiteiten al uit. Dit blijven ze doen. Door dit traject zijn de leerkrachten zich er wel bewuster van geworden dat het belangrijk is om deze activiteiten te blijven aanbieden.

De leerlingen genieten erg van deze activiteiten. Alle geïnterviewde leerlingen geven aan dat ze het erg leuk vinden om samen met andere leerlingen over boeken te praten. Sociale verbondenheid vinden onze leerlingen dus een heel belangrijke waarde. Enkele van de geïnterviewde leerlingen geven ook aan dat het belangrijk is om tijdens deze activiteiten aan te sluiten bij hun interesse en leesniveau.

Het is belangrijk om deze activiteiten op het lesrooster te zetten. Zo kun je hier echt tijd voor vrij houden. Als je aansluit bij de leesles is het een echte afsluiter van je leesles.

De fase van het kiezen wordt door veel leerkrachten overgelaten aan de bibliotheek-juf. De leerkrachten vinden het fijn dat zij er echt de tijd voor heeft. Zij is in staat om goed mee te denken met de leerlingen en daardoor het juiste boek voor de leerlingen aan te bevelen. De leerlingen kunnen elkaar ook heel goed inspireren door ze over boeken te laten praten.

In de fase lezen, moet de leerkracht goed observeren of de leerlingen goed en gemotiveerd aan het lezen zijn.

Dit waren de leerkrachten niet echt gewend. De meeste leerkrachten lezen zelf ook een boek als de kinderen lezen. Dit kan echter pas als de leerlingen zelf goed aan het stillezen zijn. Een leerkracht moet dus goed observeren, en in actie komen als de leerkracht merkt dat een leerling maar doet alsof hij leest. Hier ligt nog wel wat winst te halen voor de leerkrachten op de Panda. Het is wel al een routine om te observeren tijdens een les, maar veel leerkrachten geven aan nog niet precies te weten hoe te handelen als een leerling niet tot lezen komt.

Tijdens de verdiepingsfase lukt het in alle groepen om met de praatkaarten van Chambers de leerlingen wekelijks (dat wat ze gelezen hebben) te laten verdiepen. Voor de groepen 4 en 5 zijn de kaartjes nog best lastig. De leerkracht van groep 4 heeft de kaartjes vereenvoudigd. Zij gaat de aangepaste kaarten delen met de collega's. In de onder- en middenbouw is het handig om de activiteit klassikaal aan te bieden. In de bovenbouw kunnen de leerlingen dit in kleine groepjes doen.

Aanbevelingen voor op de Panda:

We hebben nu een overzicht van de bevorderende leesmotivatie activiteiten die bewezen effectief zijn en goed aansluiten bij het onderwijs op de Panda.

- Leg de placemat waarop staat wat iedere leerkracht minimaal aan leesmotivatie doet in zijn klas de komende maanden op je bureau; zo word je voortdurend herinnerd aan de schoolafspraken
- Zet het onderwerp leesmotivatie regelmatig op de agenda van de teamvergadering, vb. aandacht besteden aan hoe je de leerlingen observeert en begeleidt tijdens de leesles.
- Het onderdeel leesmotivatie (punten van de placemat) opnemen in de al bestaande Panda kwaliteitskaart 'Lezen', en in de komende jaren aandacht voor het borgen van de gemaakte afspraken.

- Extra openingstijd bibliotheek
- Poster wensenlijst ophangen op de deur van de bibliotheek
- 11-plus boekenkast in de bibliotheek maken

Algemene tips:

- Kies leesmotivatie verhogende activiteiten die passen bij je eigen onderwijs
- Zet deze activiteiten op je rooster
- Zorg dat je je activiteiten kiest uit de verschillende fasen van de leescyclus
- Zorg voor een rustige klas/ leesplek
- Veel kinderen lezen graag na de pauze
- Zorg voor een goed boekenaanbod

Literatuurlijst:

Effecten van leesmotivatie-interventies

Prof. Dr. Roel van Steensel
Lisa van der Sande, MSc
Wichor Bramer, BSc
Prof. Dr. Lidia Arends

De vele kanten van leesbegrip

(Houtveen e.a.)

Lezen, lezen, lezen! (LIST)

(Houtveen, Brokamp, Smits)

De boekenbabbel

Meertaal
Mirjam Snel
Evert Duvivier

TT nr 16 Vaardige leerkrachten is wat goed voortgezet leesonderwijs nodig heeft.

Eveline Wouters
Ria Geerse

Rijke taal

Erna van Koeven
Anneke Smits

De leesmotivatie van Nederlandse kinderen en jongeren.

Liesbeth van de Woud
Eric Elphick
DUO Onderzoek, Stichting lezen

Leesmonitor.nl (website van stichting lezen)

De bibliotheek op school (website)

De leesmotivatie van Nederlandse kinderen en jongeren

Duo Onderwijsonderzoek, Stichting Lezen
Liesbeth van der Woud
Eric Elphick

Jeugdliteratuur & Didactiek. Handboek voor VO en MBO

Iris Kamp
Janna de Jong-Slagman
Peter van Duijvenboden

Bijlagen:

- I Inventarisatie van de kennis over leesbevorderingsactiviteiten bij de leerkrachten
- II 0-meting leerlingen door afname vragenlijst leesmotivatie december 2021
- III nameting leerlingen door afname vragenlijst leesmotivatie juli 2022
- IV Interviews leerkrachten
- V Interviews leerlingen

I Inventarisatie van de kennis over leesbevorderingsactiviteiten bij de leerkrachten

Enquete leescultuur op de Panda

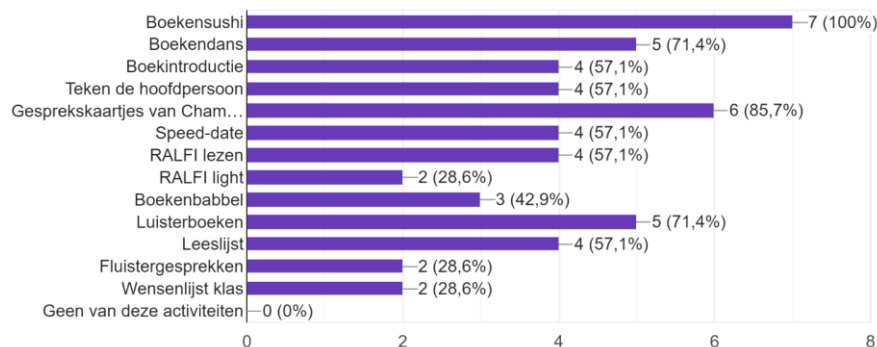
0-meting tav WOU-GO

Door: Ale leerkrachten van groep 4 tot en met 8

December 2021

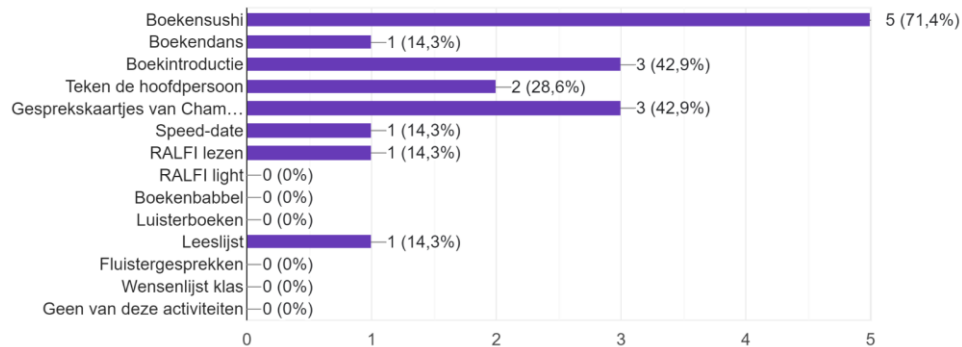
Welke van de onderstaande leesactiviteiten ken je? Vink aan, meerdere antwoorden mogelijk.

7 antwoorden

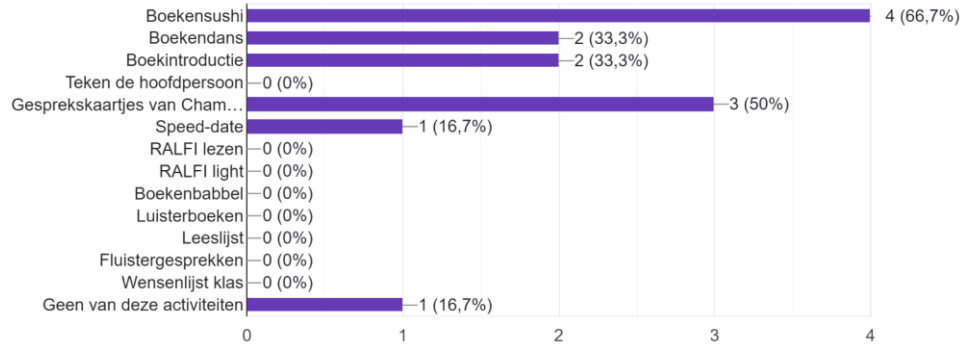
Welke van de onderstaande leesactiviteiten heb je de afgelopen 4 weken gedaan? Vink aan, meerdere antwoorden mogelijk.

7 antwoorden

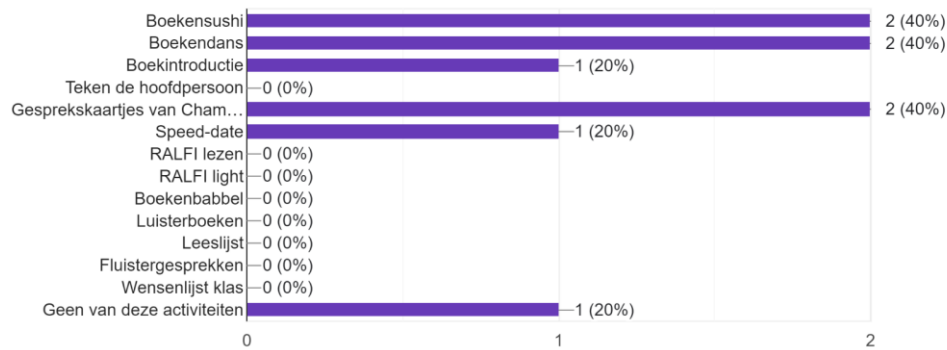
Welke van de onderstaande leesactiviteiten doe je één keer per maand? Vink aan, meerdere antwoorden mogelijk.

6 antwoorden

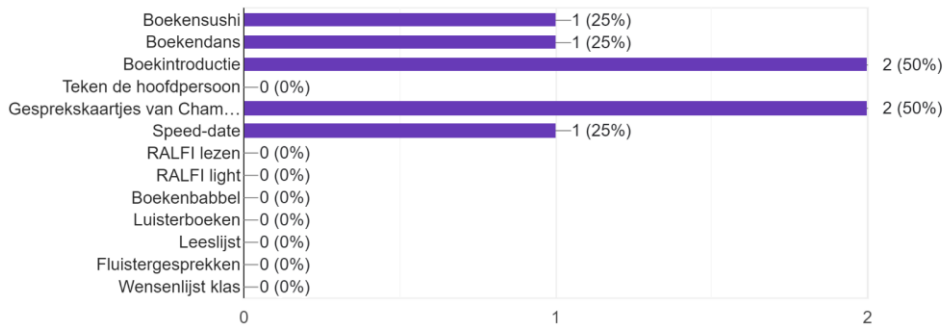
Welke van de onderstaande leesactiviteiten doe je één keer per twee weken? Vink aan, meerdere antwoorden mogelijk.

5 antwoorden

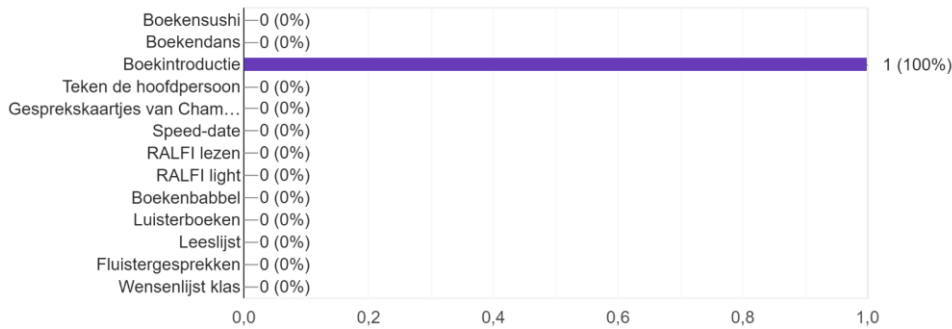
Welke van de onderstaande leesactiviteiten doe je iedere week? Vink aan, meerdere antwoorden mogelijk.

4 antwoorden

Welke van de onderstaande leesactiviteiten doe je dagelijks? Vink aan, meerdere antwoorden mogelijk.

1 antwoord

Welke leesmotiverende activiteit heb je gemist bij de vorige vragen? 6 antwoorden

boekenweekactiviteiten voorlezen aan kleuters door bovenbouwerstoneellezen doen we graag en veel en samen lezen met estafette, voorleeswedstrijd, voorlezen, boekpromotie, verhalen over schrijvers

1)praten met de biebjuf .2) gewoon over een boek praten, ongedwongen. 3)zelf lezen als juf/meester

nvt

Geen

-

Geen.

Hoe vaak en hoe lang staat stillezen op je rooster? Lukt dit ook altijd? 7 antwoorden

2 uur per week

4x 30. Nee

nvt

elke dag

Eke dag 30 min, lukt niet altijd

1 keer per week in de ochtend, lukt altijd

+/- Twee keer. Tijdens de leestijd op het rooster ligt de nadruk nu nog vooral op het technisch lezen. We lezen dan vaak in tweetallen. We hebben wel momenten dat de kinderen stillezen in hun biebbboek.

Hoe vaak en hoe lang staat voorlezen op je rooster? Lukt dit ook altijd? 7 antwoorden

30 minuten

Niet

nvt

Het voorlezen staat niet op het rooster geloof ik. ik probeer 1 keer per week voor te lezen

2 keer, lukt niet altijd

2 keer in de week, lukt niet akltijd

Vier keer per week, maar dat lukt niet altijd.

Wat doe je als leerlingen stillezen? 6 antwoorden

Werken

met kids lezen, hen laten voorlezen of in gesprek zijn met kind over boek

Ik lees soms een eigen boek of ik lees mee met een kind

Zelf lezen, voorbereiden of met iemand lezen

meestal voorbereiden van volgende les

Vaak lees ik even met de kinderen die extra leestijd nodig hebben. Of kijk nog wat werk na.

Zijn er dingen die je mist op de Panda om van alle leerlingen goede, gemotiveerde lezers te maken? Denk aan kennis, materialen etc....5 antwoorden

bieb elke dag open

nee.

Groepdsdoorbroken lezen

Ja dat ze een boek kunnen halen of ruilen in de bieb wanneer ze willen

Het zou fijn zijn als de kinderen meer momenten hebben om naar de bieb te gaan. Nog meer boekensetjes op AVI niveau op school (zoals toneellezen, erg leuk).

II 0-meting leerlingen door afname vragenlijst leesmotivatie december 2021

Plezier in leren
Veel leren
Leren voor het leven

Leesmotivatie vragenlijst OBS de Panda

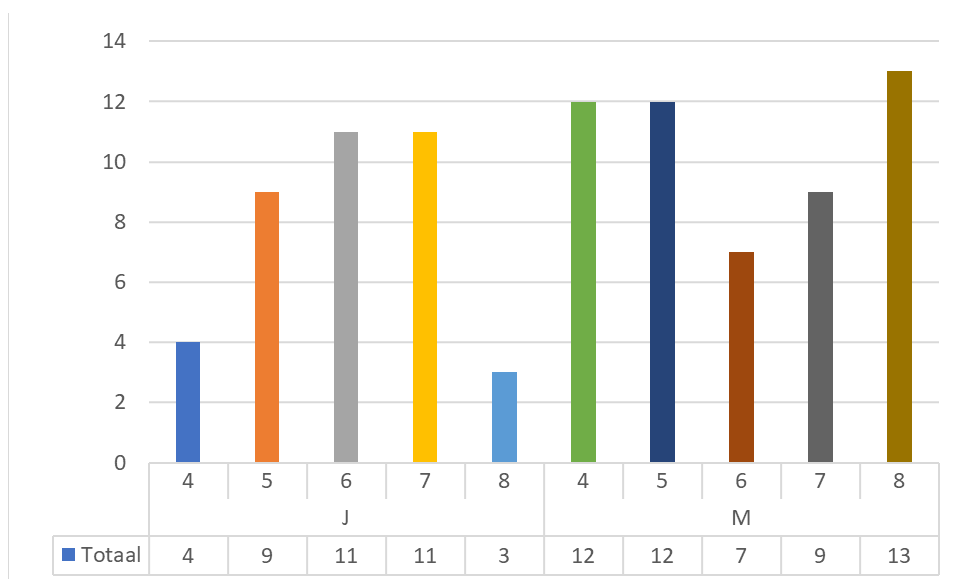
0-meting december 2021

Deze vragenlijst gaat over lezen. Op jouw school willen we graag weten wat jij van lezen vindt. Het is jouw eigen mening dus ieder antwoord is goed. Zet steeds een rondje om het voor jou meest passende antwoord. Controleer op het eind even of je alle vragen ingevuld hebt.

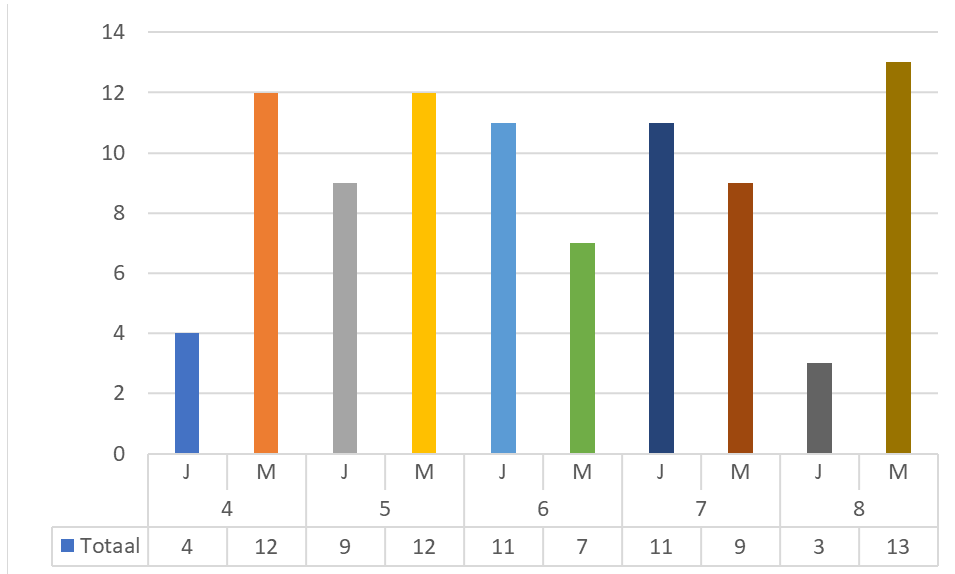
A. Ik ben een:

1. jongen

2. meisje

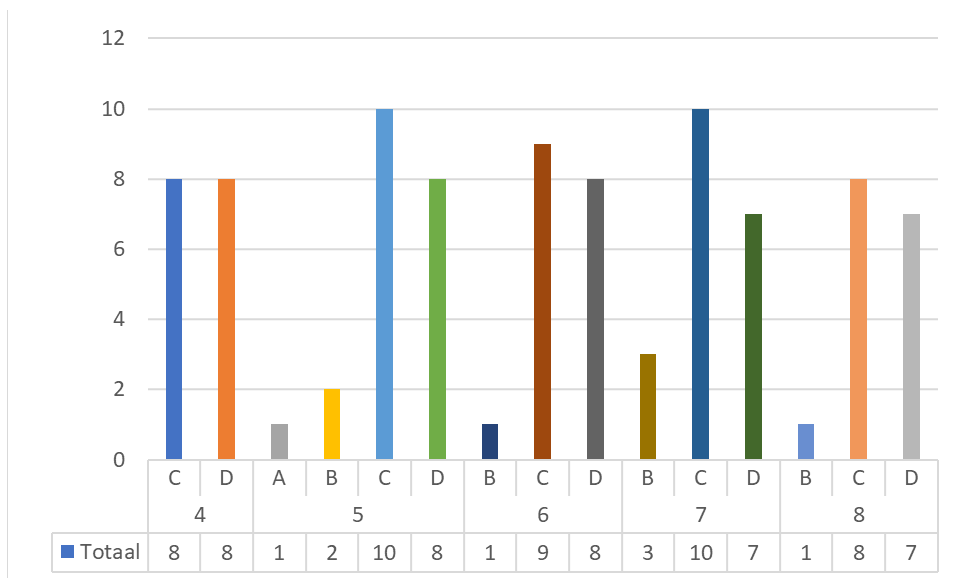

B. Ik zit in groep

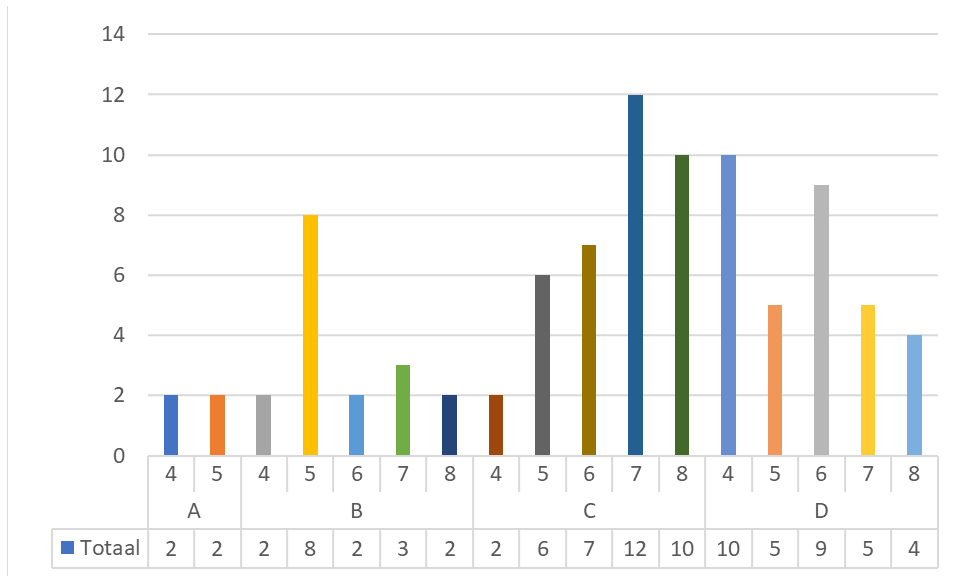
1. Vind je lezen makkelijk of moeilijk?

- A. Heel moeilijk
- B. Moeilijk
- C. Makkelijk
- D. Heel makkelijk

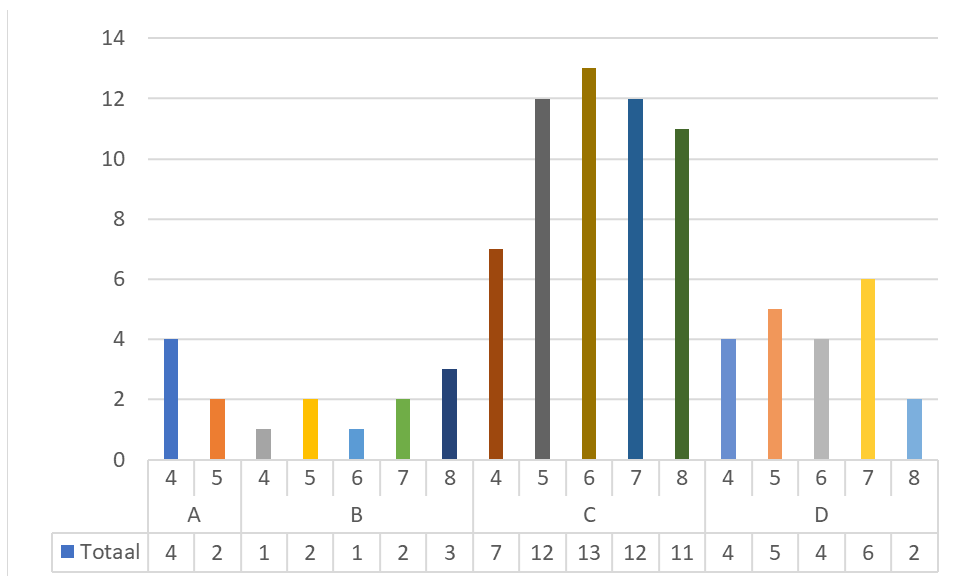

2. Houd je van boeken lezen?

- A. Ik vind er niks aan
- B. Ik vind het niet zo leuk
- C. Ik vind het leuk
- D. Ik vind het heel leuk

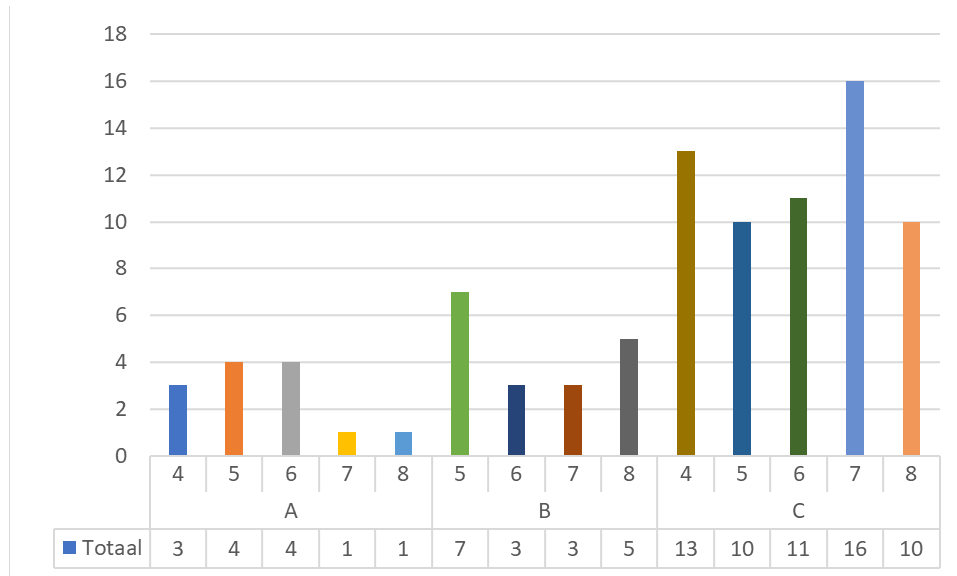

3. Wat vind je ervan als mensen een boek lezen?
- A. Dat vind ik heel saai
  - B. Dat vind ik saai
  - C. Dat vind ik interessant
  - D. Dat vind ik heel interessant

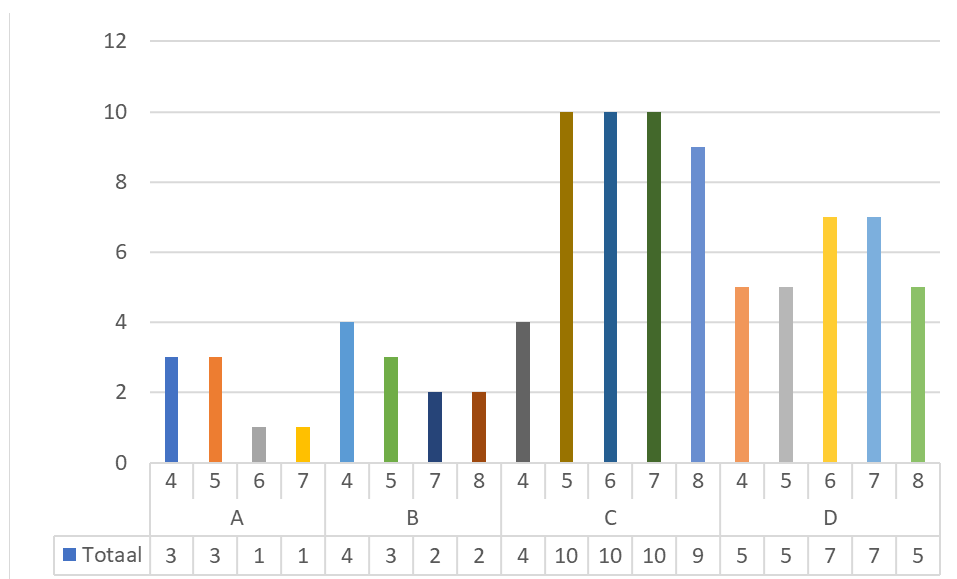

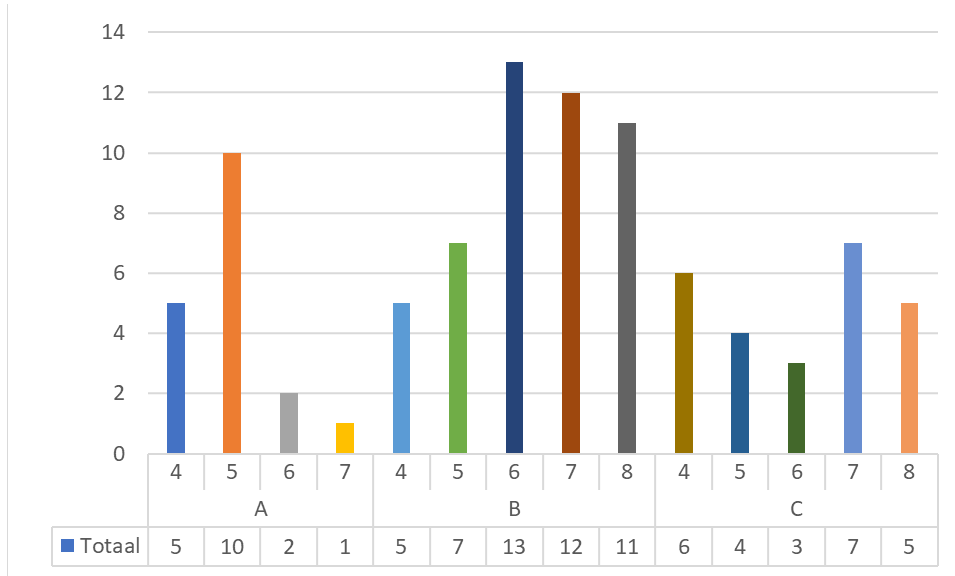
4. Vind je het fijn om zelf te kiezen wat je gaat lezen?
 A. Soms
 B. Vaak
 C. Altijd

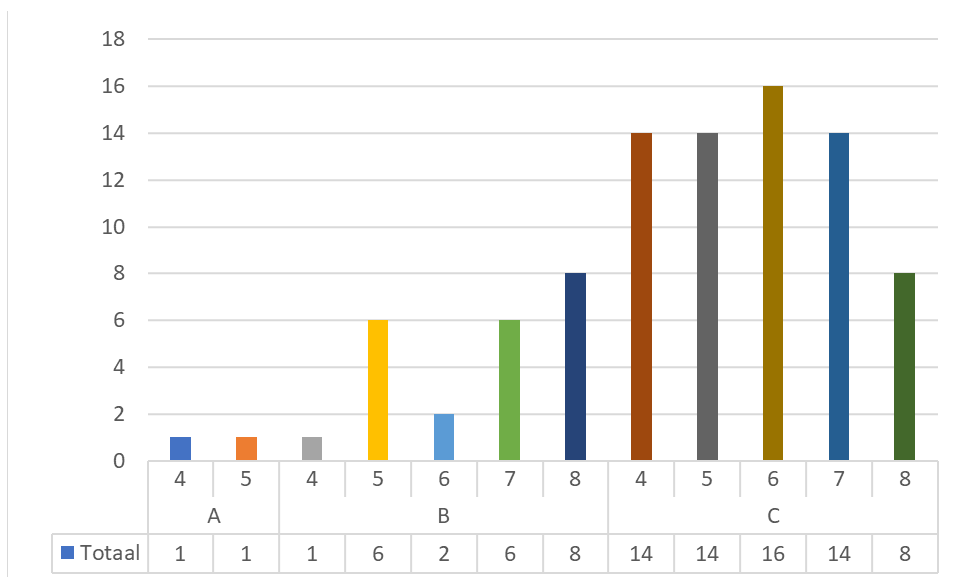
5. Vind je het leuk om klasgenoten te vertellen over goede boeken die je hebt gelezen?
 A. Nooit
 B. Bijna nooit
 C. Soms
 D. Vaak

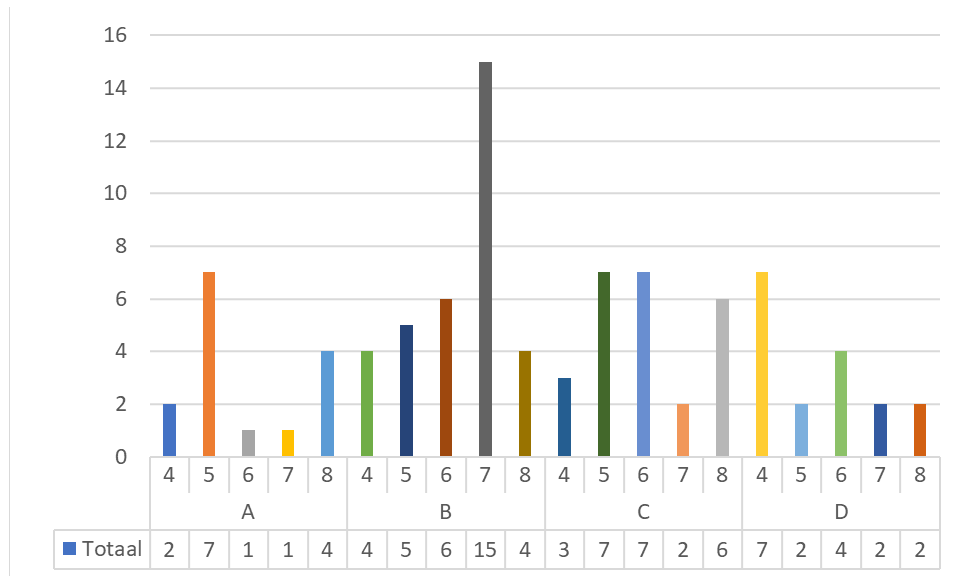
6. Begrijp je alles wat je leest?
 A. Een beetje
 B. Veel
 C. Alle

7. Vind je het belangrijk om boeken te lezen?
 A. Niet zo belangrijk
 B. Belangrijk
 C. Heel belangrijk

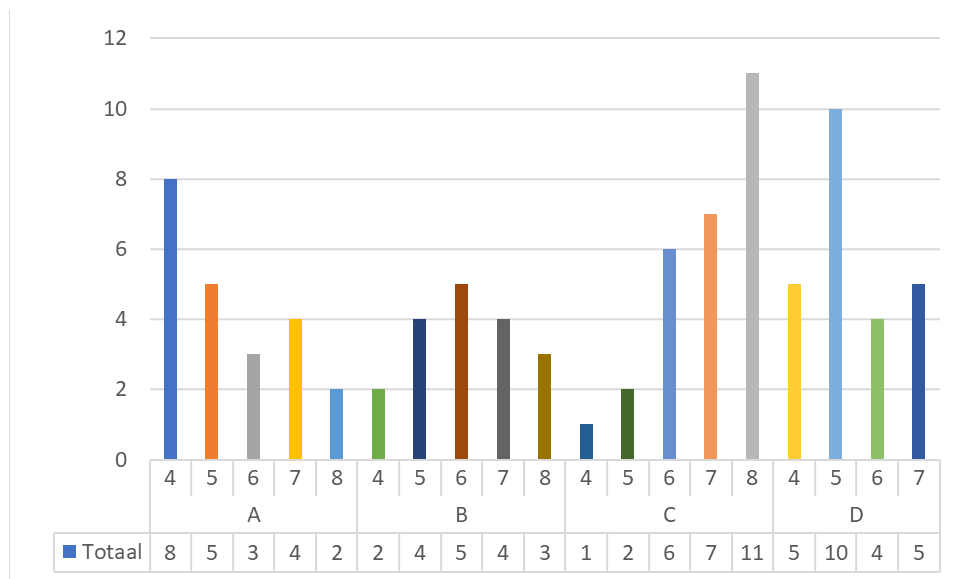

8. Krijg je graag een boek, bijvoorbeeld voor je verjaardag?
- A. Onbelangrijk
  - B. Niet zo graag
  - C. Graag
  - D. Heel graag

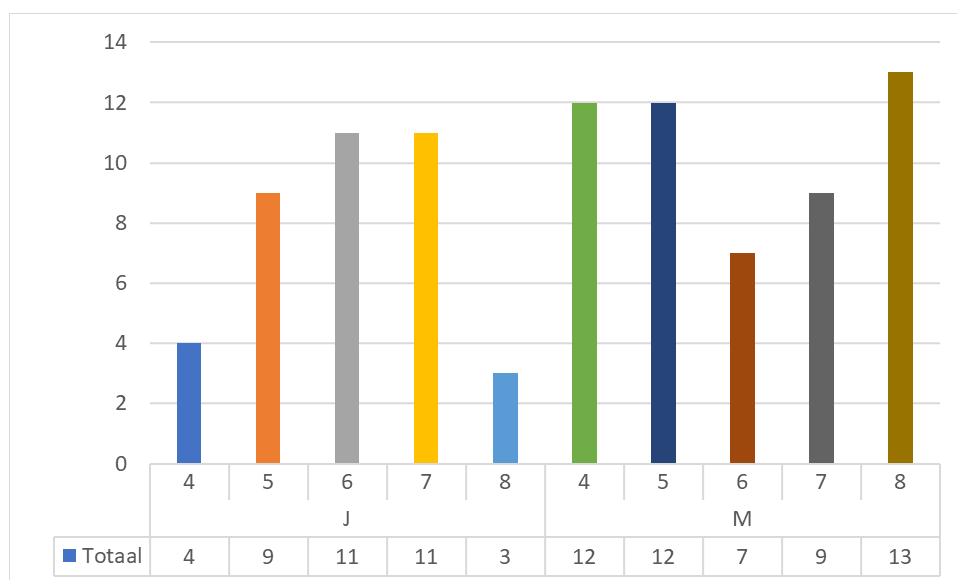
9. Zou je graag boeken uitwisselen/ruilen met vrienden?
- A. Liever niet
  - B. Niet zo graag
  - C. Graag

D. Heel graag

10. Lees je graag elke dag?

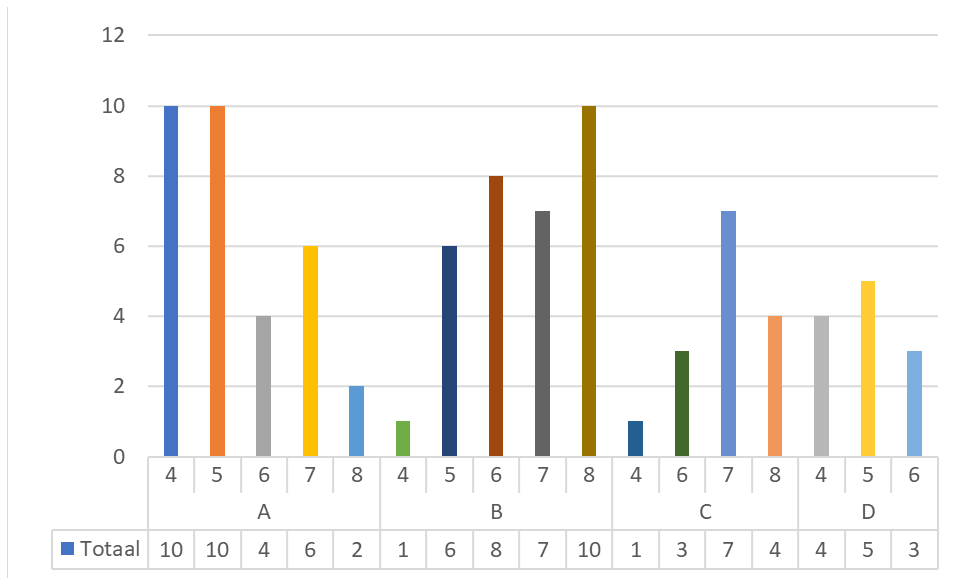
- A. Liever niet
- B. Niet zo graag
- C. Graag
- D. Heel graag

11. Vind je het leuk als iemand anders een boek voor je uitkiest

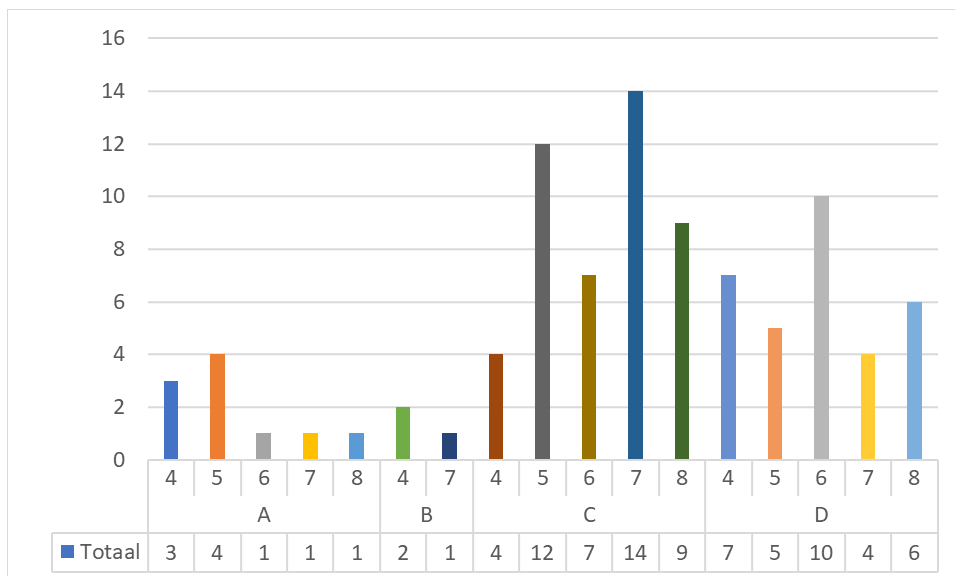
- A. Helemaal niet leuk
- B. Niet zo leuk
- C. Leuk

D. Heel erg leuk

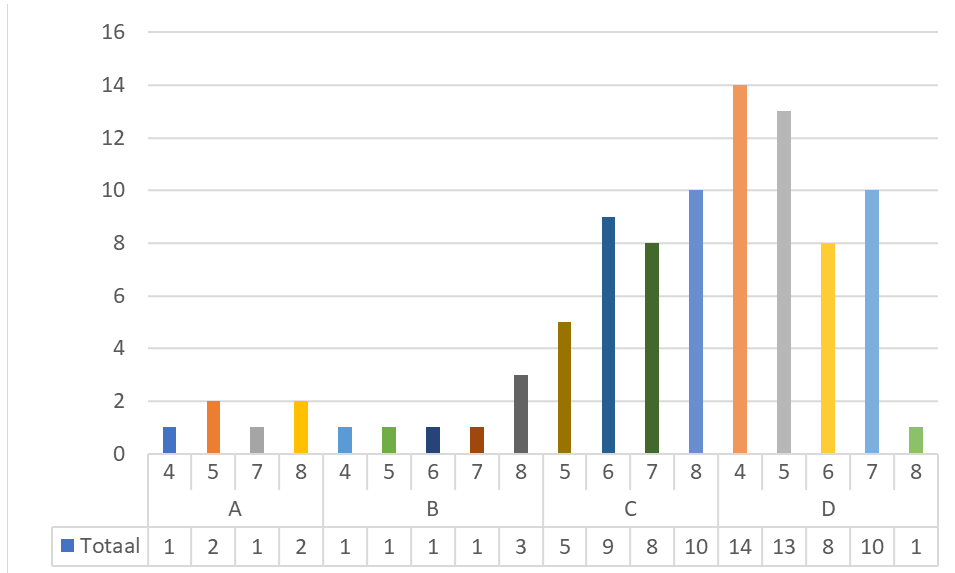
12. Verveel je je tijdens het lezen?

- A. Altijd
- B. Vaak
- C. Soms
- D. Nooit

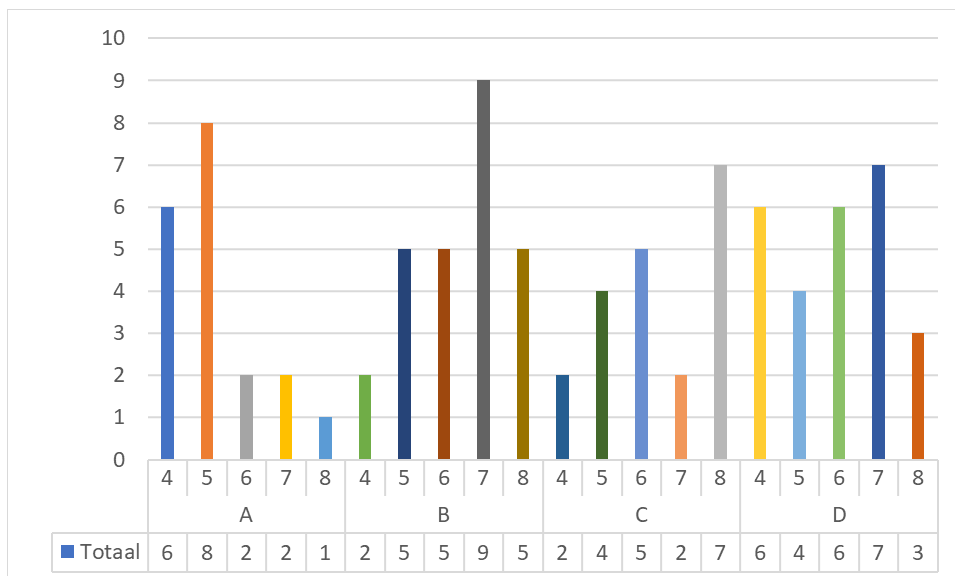
13. Vind je dat iedereen goed moet kunnen lezen?

- A. Dat vind ik onbelangrijk
- B. Dat vind ik niet zo belangrijk
- C. Dat vind ik belangrijk
- D. Dat vind ik heel belangrijk

14. Praat je graag over wat je leest?

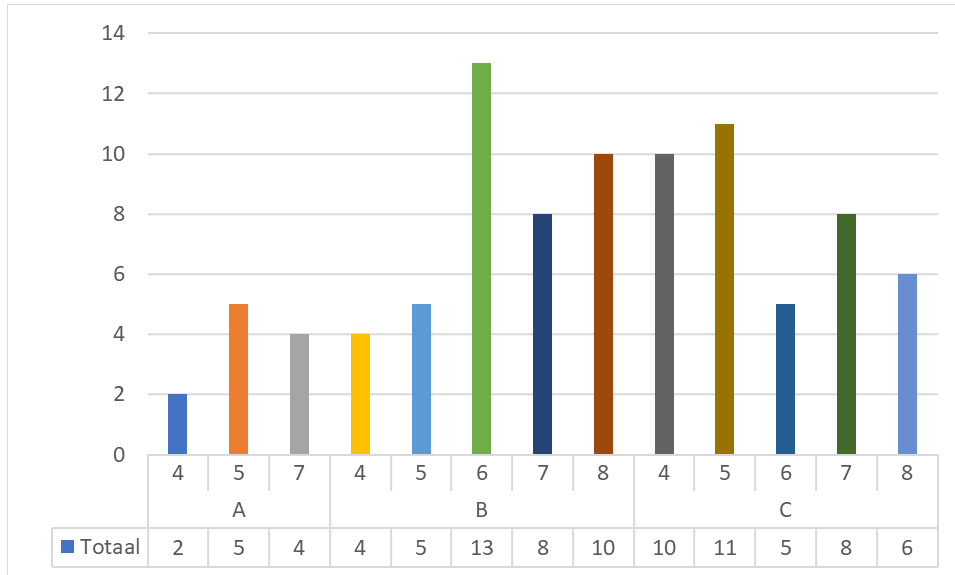
- A. Liever niet
- B. Niet zo graag
- C. Graag
- D. Heel graag

15. Denk je dat je goed kunt lezen?

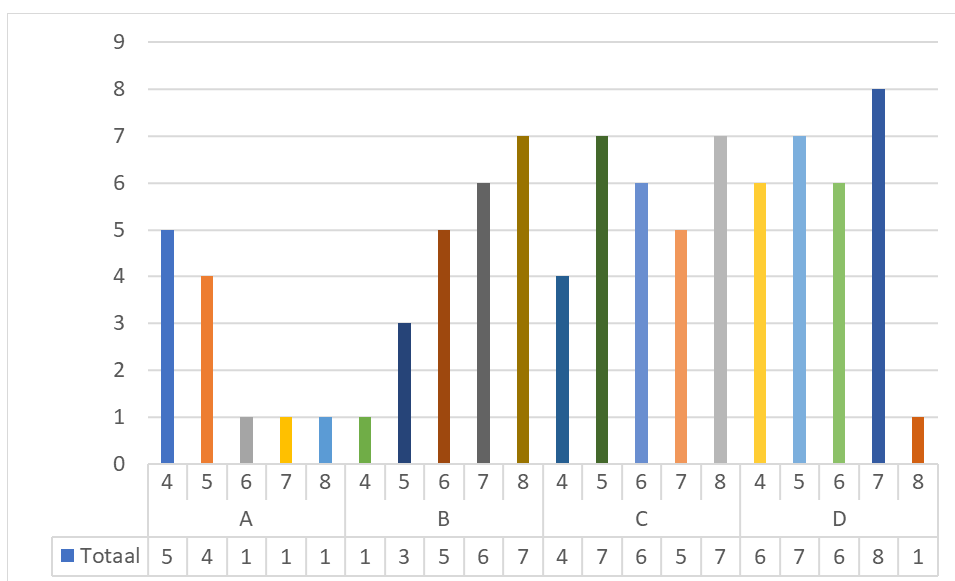
- A. Niet zo goed

- B. Goed
- C. Heel goed

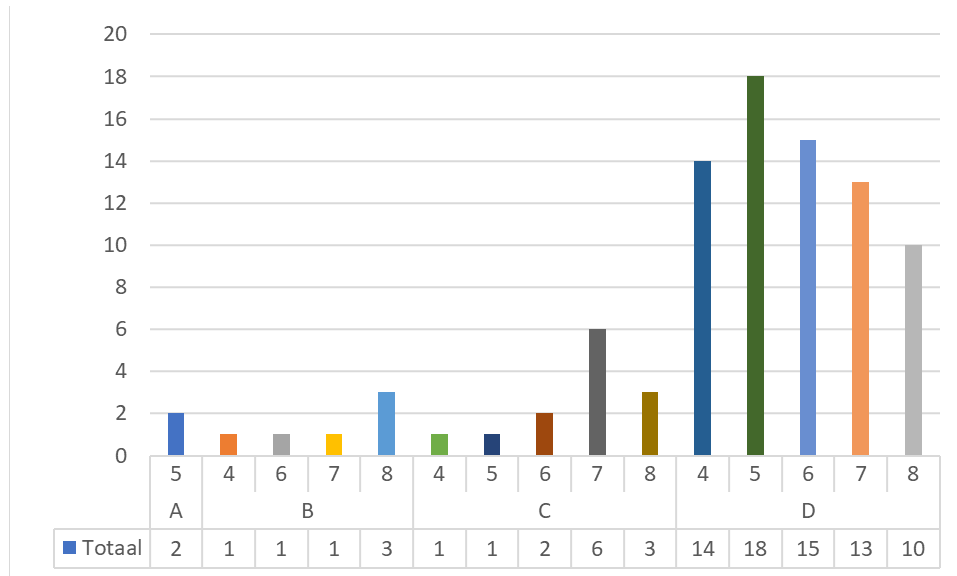
16. Vind je het leuk om voorgelezen te worden?

- A. Helemaal niet leuk
- B. Niet zo leuk
- C. Leuk
- D. Heel leuk

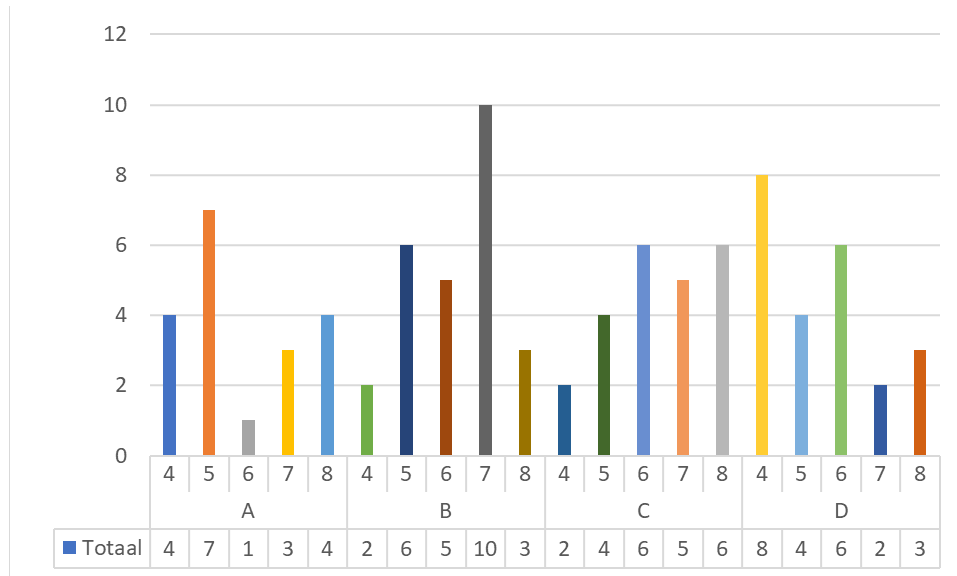
17. Denk je dat je veel leert van boeken lezen?

- A. Helemaal niet
- B. Een beetje
- C. Veel
- D. Heel veel

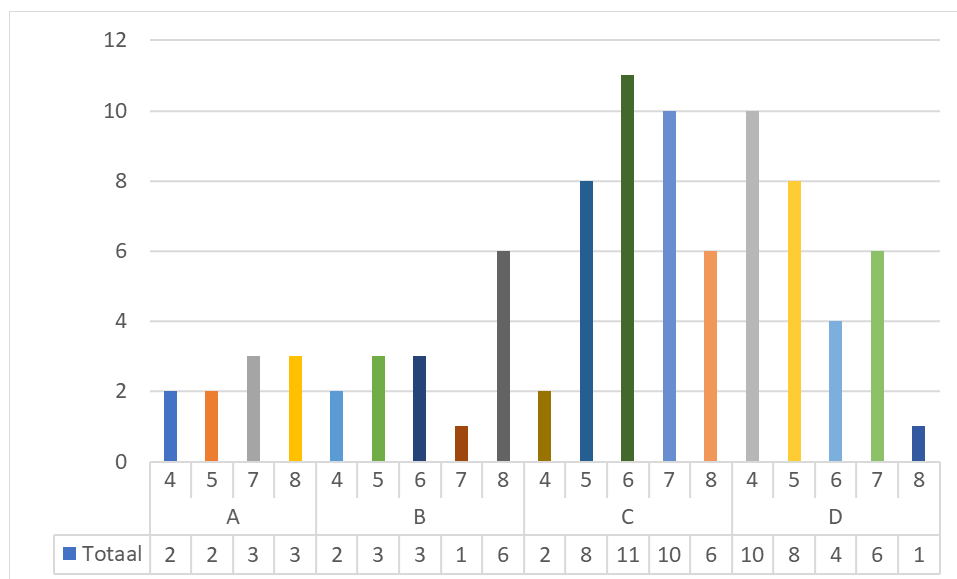
18. Hoe vind je het om tijdens de vakanties te lezen?
- A. Helemaal niet leuk
  - B. Niet zo leuk
  - C. Leuk
  - D. Heel leuk

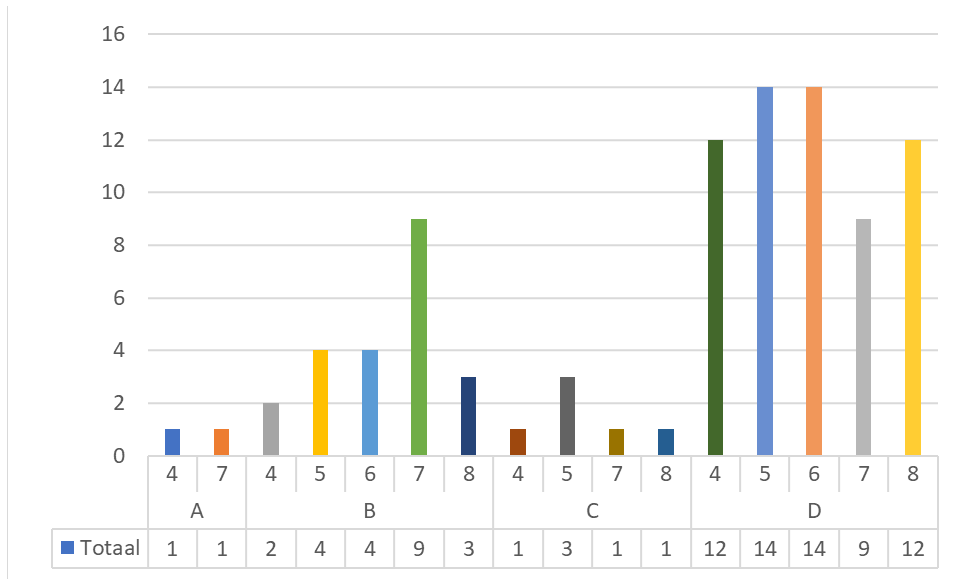
19. Vind je het leuk om zelf een vervolgopdracht bij een boek te kiezen?

- A. Helemaal niet leuk
- B. Niet zo leuk
- C. Leuk
- D. Heel leuk

20. Vind je lezen lastig?

- A. Heel erg lastig
- B. Een beetje lastig
- C. Lastig
- D. Helemaal niet lastig

III Nameting leerlingen door afname vragenlijst leesmotivatie december 2021

Plezier in leren
Veel leren
Leren voor het leven

Leesmotivatie vragenlijst OBS de Panda

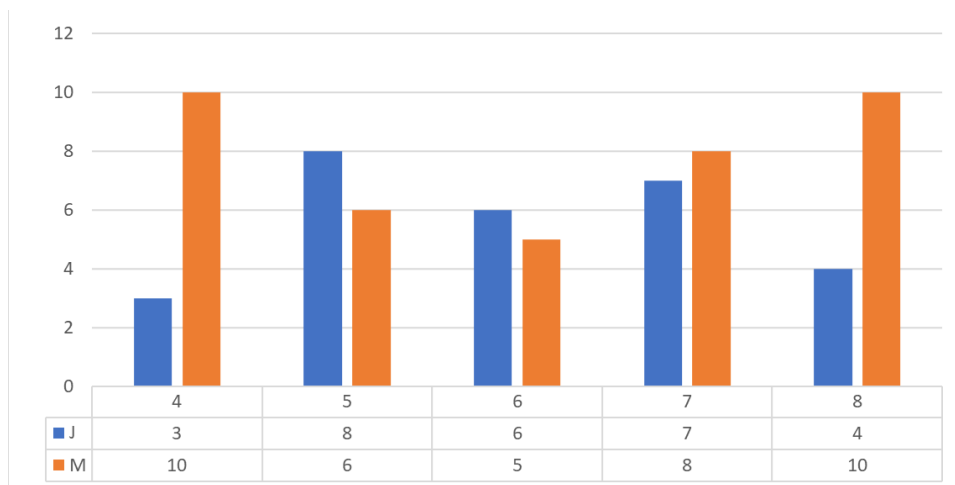
Eindmeting juli 2022

Deze vragenlijst gaat over lezen. Op jouw school willen we graag weten wat jij van lezen vindt. Het is jouw eigen mening dus ieder antwoord is goed. Zet steeds een rondje om het voor jou meest passende antwoord. Controleer op het eind even of je alle vragen ingevuld hebt.

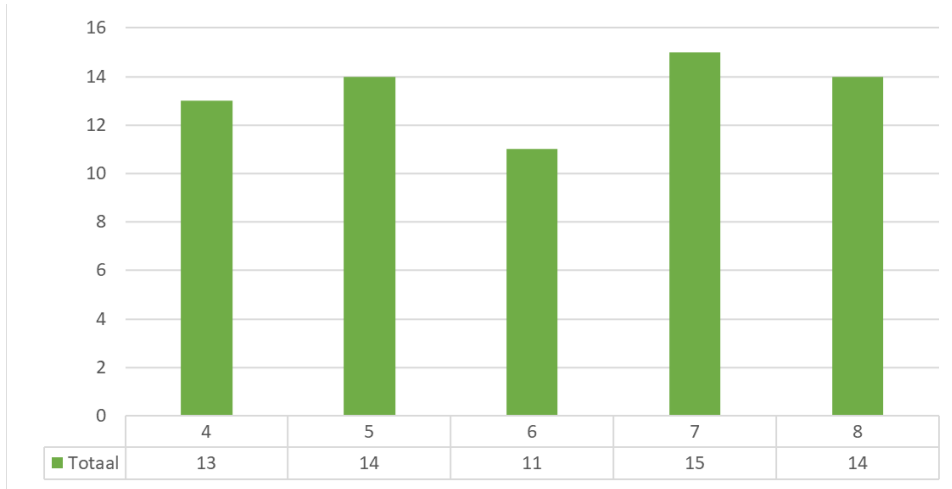
A. Ik ben een:

1. jongen

2. meisje

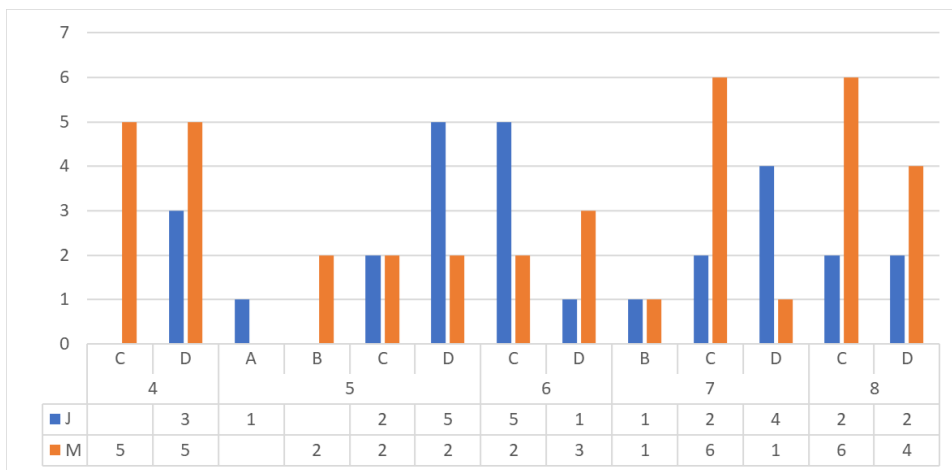

B. Ik zit in groep

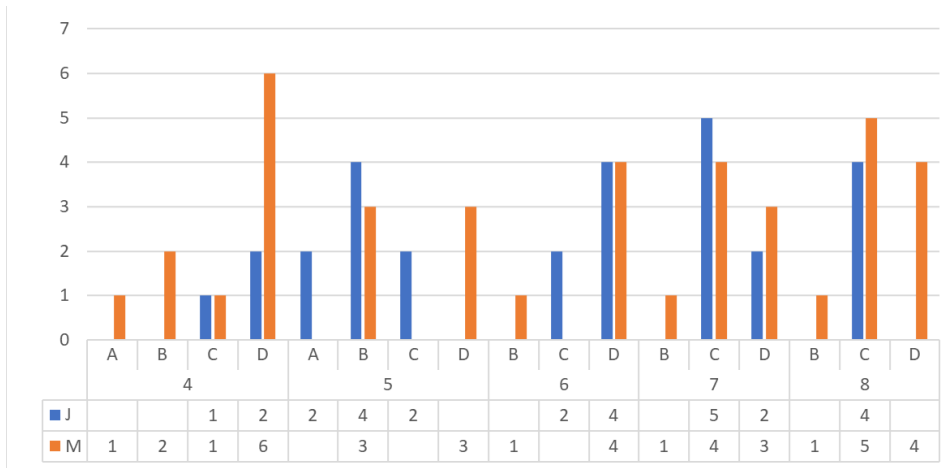

1. Vind je lezen makkelijk of moeilijk?

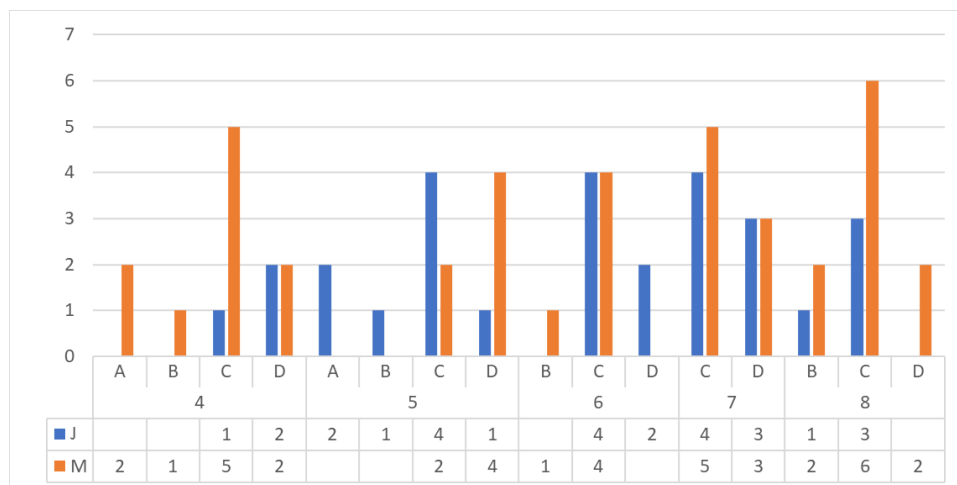
- A. Heel moeilijk
- B. Moeilijk
- C. Makkelijk
- D. Heel makkelijk

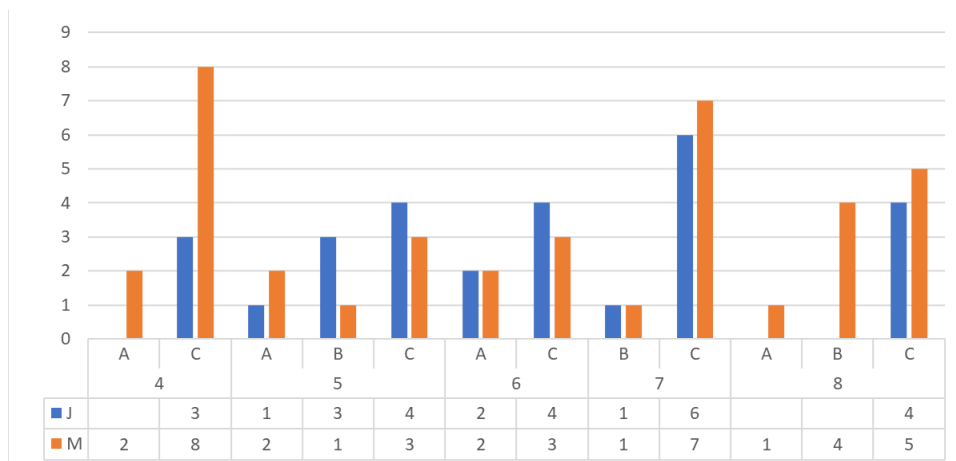
2. Houd je van boeken lezen?
- A. Ik vind er niks aan
  - B. Ik vind het niet zo leuk
  - C. Ik vind het leuk
  - D. Ik vind het heel leuk

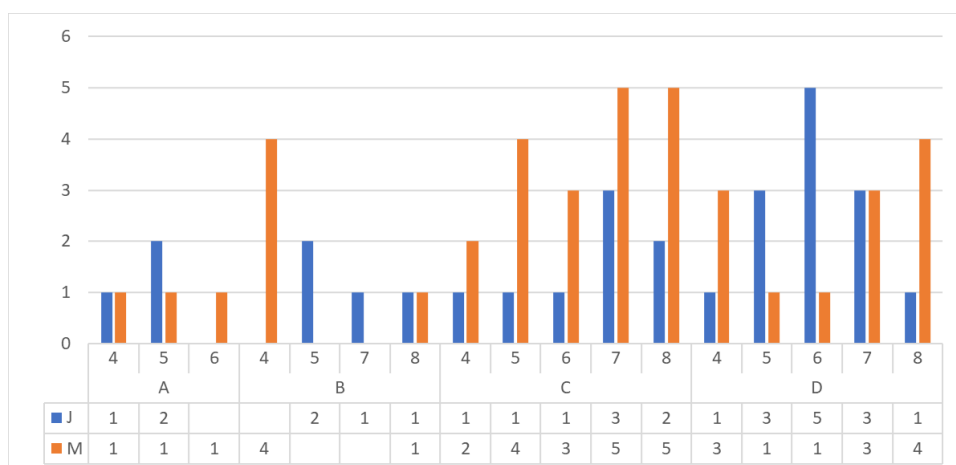
3. Wat vind je ervan als mensen een boek lezen?
- A. Dat vind ik heel saai
  - B. Dat vind ik saai
  - C. Dat vind ik interessant
  - D. Dat vind ik heel interessant

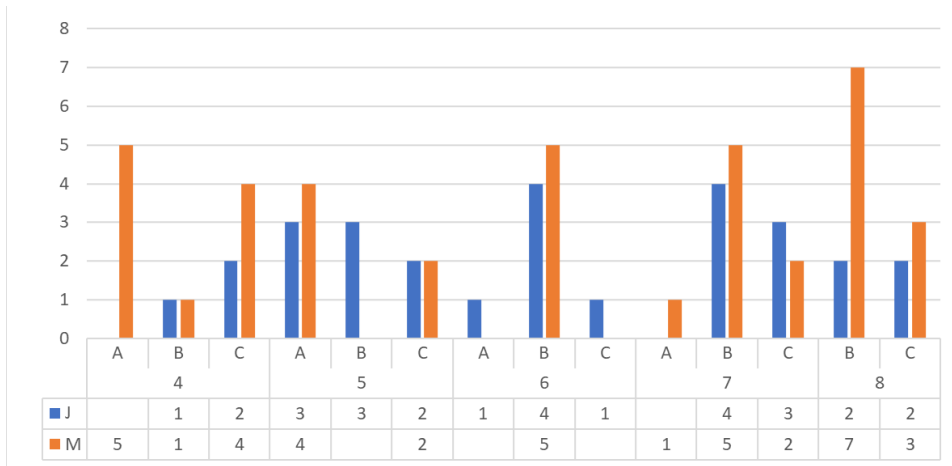
4. Vind je het fijn om zelf te kiezen wat je gaat lezen?
- A. Soms
  - B. Vaak
  - C. Altijd

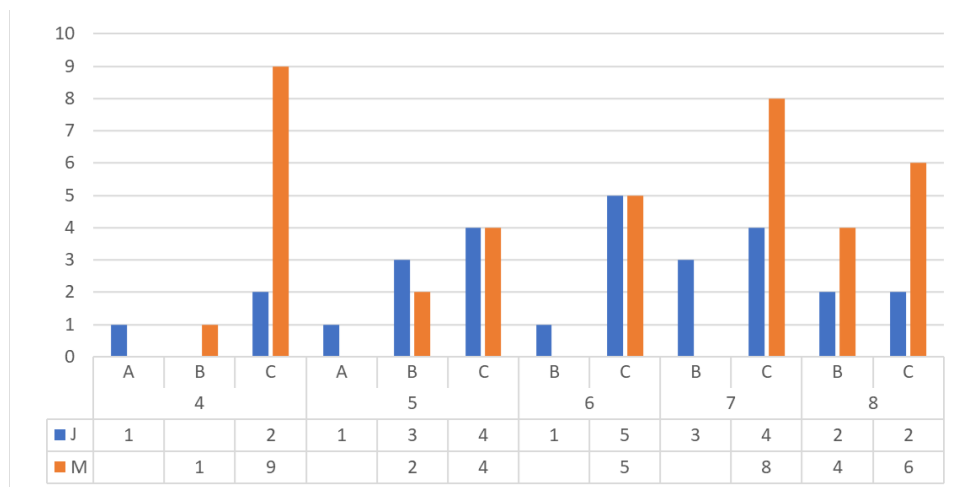
5. Vind je het leuk om klasgenoten te vertellen over goede boeken die je hebt gelezen?
- A. Nooit
  - B. Bijna nooit
  - C. Soms
  - D. Vaak

6. Begrijp je alles wat je leest?
- A. Een beetje
  - B. Veel
  - C. Alle

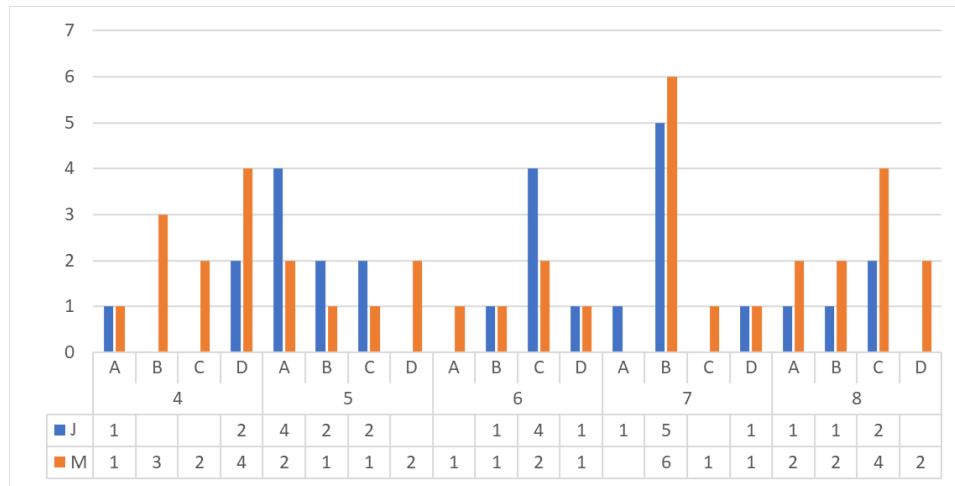

7. Vind je het belangrijk om boeken te lezen?
- A. Niet zo belangrijk
  - B. Belangrijk
  - C. Heel belangrijk

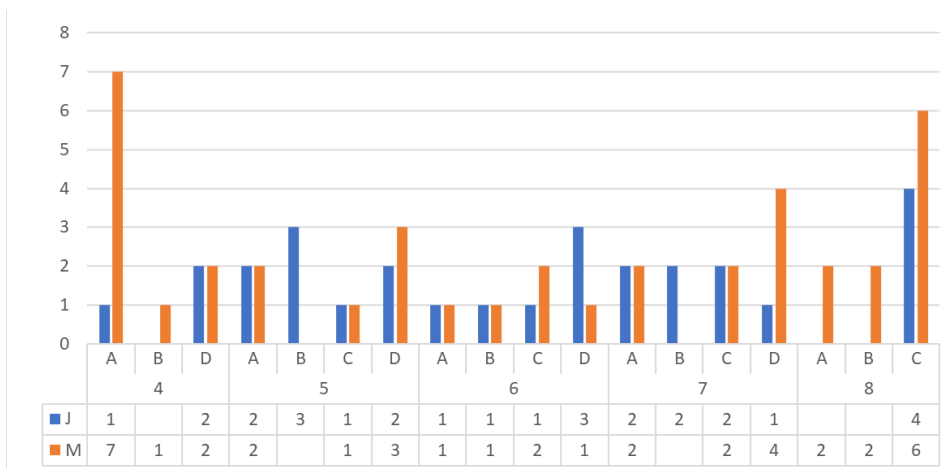

8. Krijg je graag een boek, bijvoorbeeld voor je verjaardag?
- A. Onbelangrijk

- B. Niet zo graag
- C. Graag
- D. Heel graag

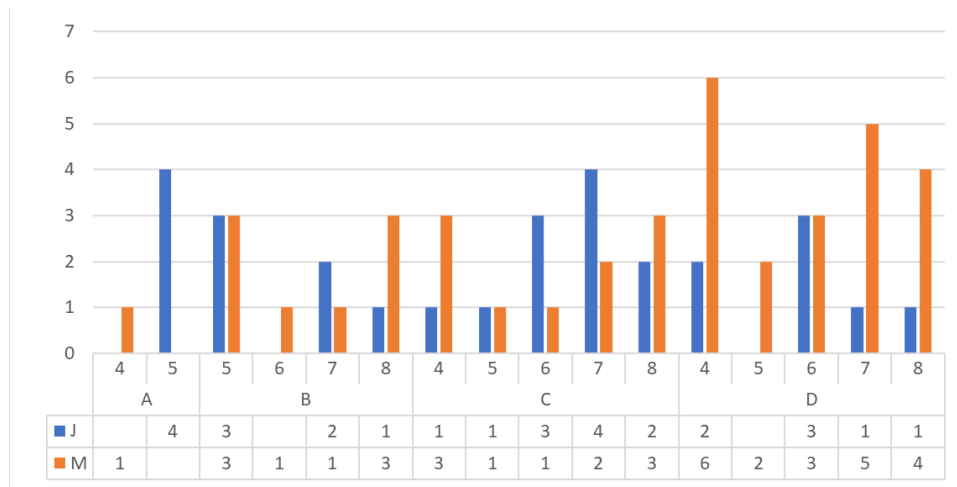

9. Zou je graag boeken uitwisselen/ruilen met vrienden?
- A. Liever niet
  - B. Niet zo graag
  - C. Graag
  - D. Heel graag

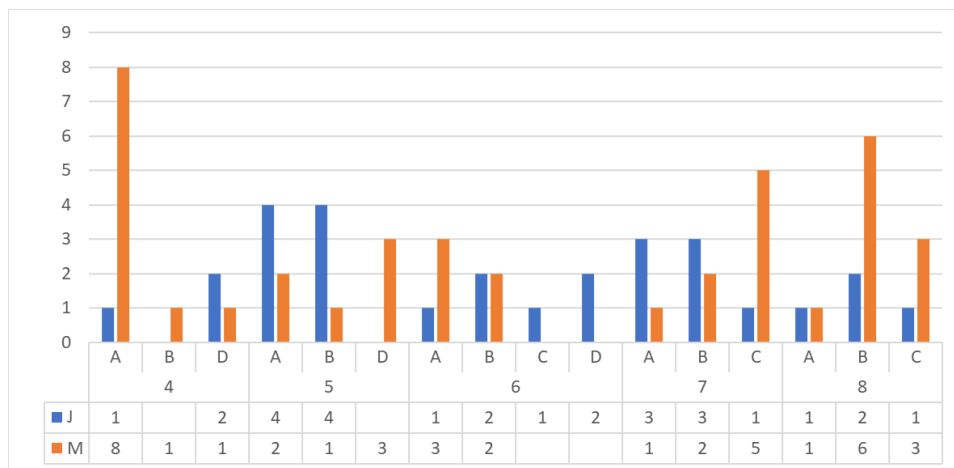
10. Lees je graag elke dag?
- A. Liever niet
  - B. Niet zo graag
  - C. Graag
  - D. Heel graag

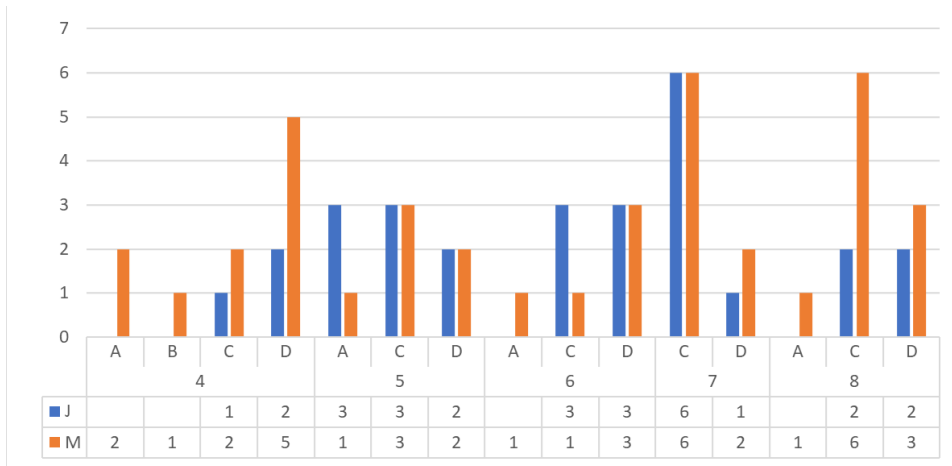
11. Vind je het leuk als iemand anders een boek voor je uitkiest

- A. Helemaal niet leuk
- B. Niet zo leuk
- C. Leuk
- D. Heel erg leuk

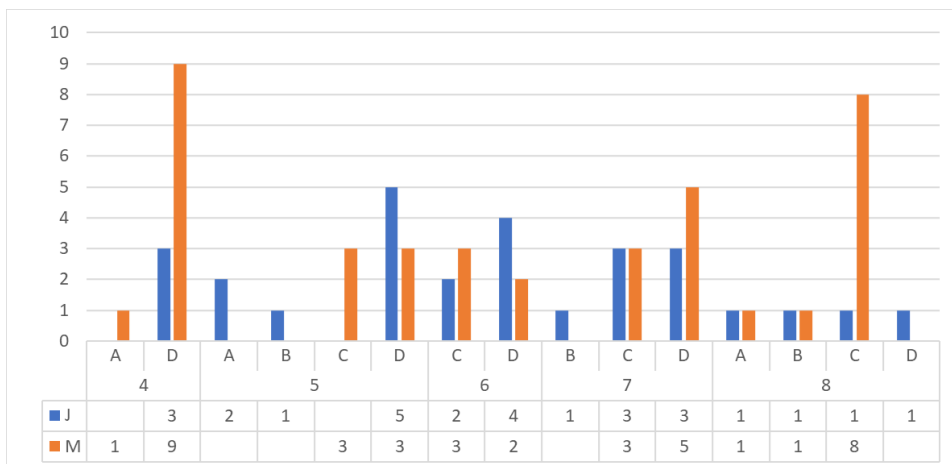
12. Verveel je je tijdens het lezen?

- A. Altijd
- B. Vaak
- C. Soms
- D. Nooit

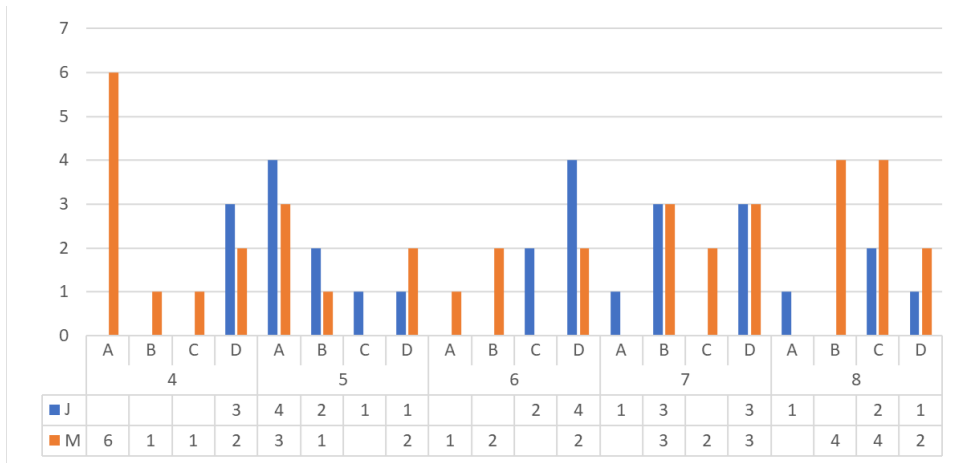
13. Vind je dat iedereen goed moet kunnen lezen?

- A. Dat vind ik onbelangrijk
- B. Dat vind ik niet zo belangrijk
- C. Dat vind ik belangrijk
- D. Dat vind ik heel belangrijk

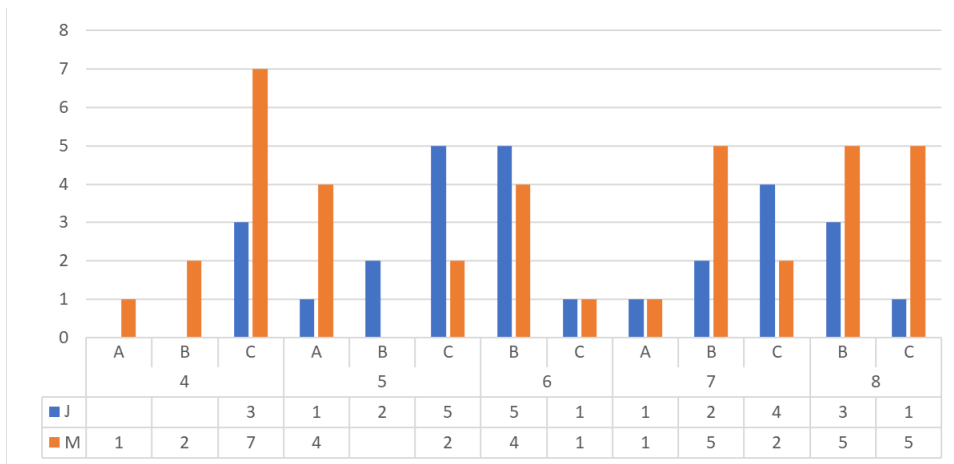
14. Praat je graag over wat je leest?

- A. Liever niet
- B. Niet zo graag
- C. Graag
- D. Heel graag

15. Denk je dat je goed kunt lezen?

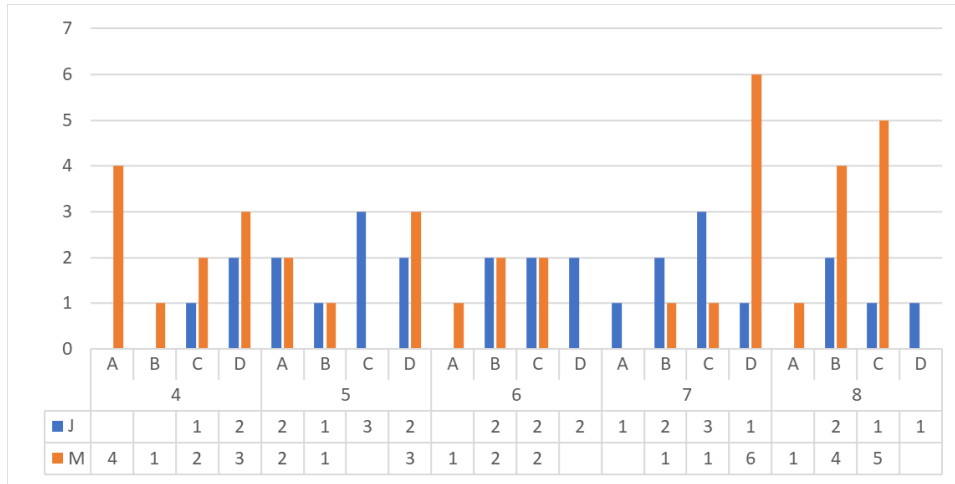
- A. Niet zo goed
- B. Goed
- C. Heel goed

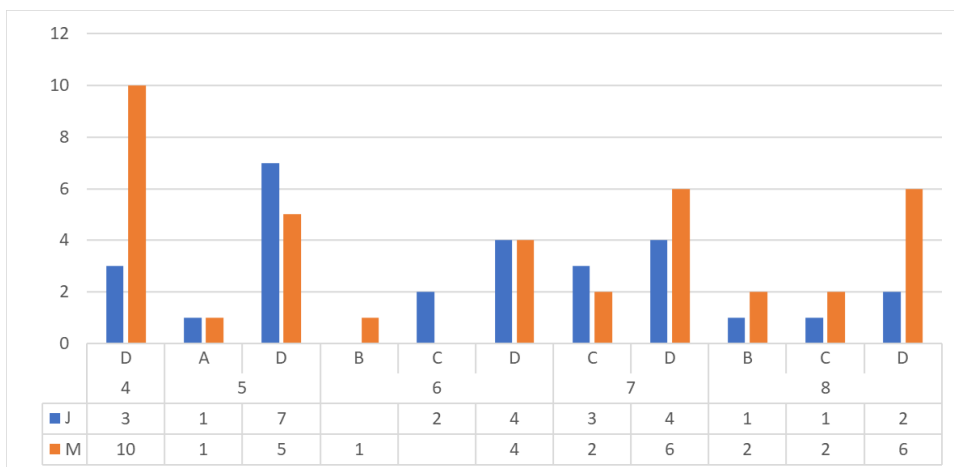
16. Vind je het leuk om voorgelezen te worden?

- A. Helemaal niet leuk
- B. Niet zo leuk

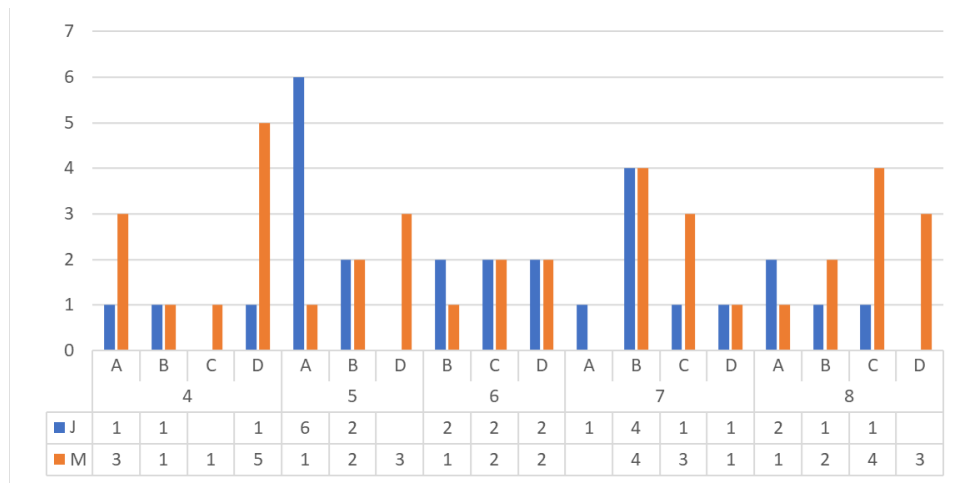
- C. Leuk
- D. Heel leuk

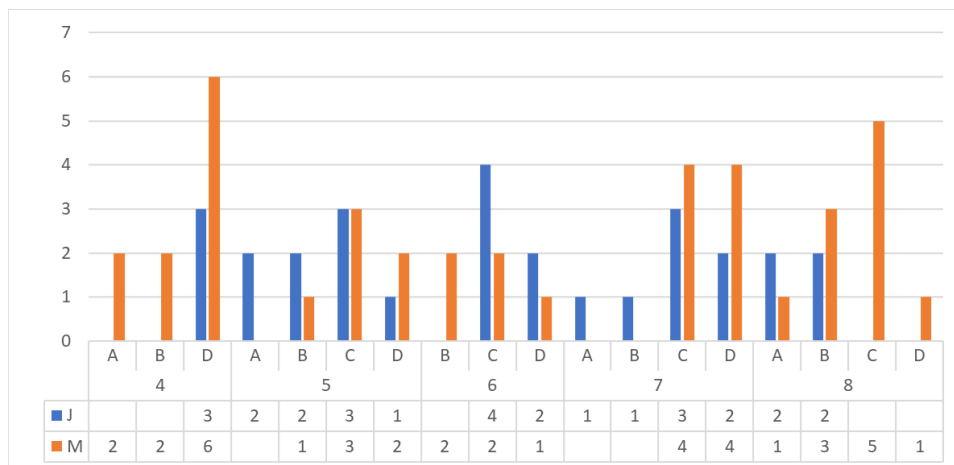
17. Denk je dat je veel leert van boeken lezen?
- A. Helemaal niet
  - B. Een beetje
  - C. Veel
  - D. Heel veel

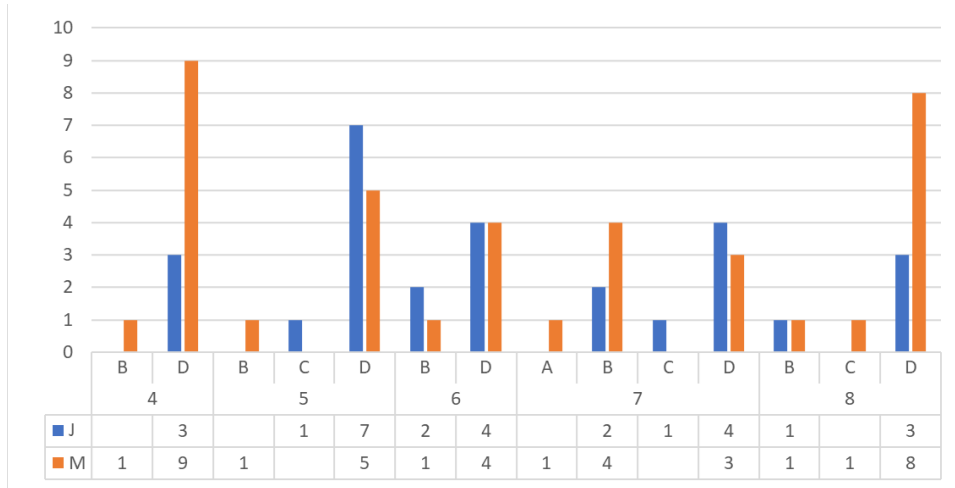
18. Hoe vind je het om tijdens de vakanties te lezen?
- A. Helemaal niet leuk
  - B. Niet zo leuk
  - C. Leuk
  - D. Heel leuk

19. Vind je het leuk om zelf een vervolgo opdracht bij een boek te kiezen?
- A. Helemaal niet leuk
  - B. Niet zo leuk
  - C. Leuk
  - D. Heel leuk

20. Vind je lezen lastig?
- A. Heel erg lastig
  - B. Een beetje lastig
  - C. Lastig
  - D. Helemaal niet lastig

IV Interviews leerkrachten

Interview WOU-GO OBS de Panda

Juli 2022

De geïnterviewde: Leerkracht groep 4

Welkom. De afgelopen periode heb je een aantal leesinterventies uitgeprobeerd in de klas. Ik ga met jou één voor één al die interventies doorlopen en daar vragen over te stellen. Laten we beginnen bij de eerste, dat is de boekensushi. Vond jij dat de leerlingen tijdens deze les gemotiveerd werden om te lezen?

Ik heb even in mijn hoofd dat het boek, zeg maar, ze hebben hem even 3 minuten dan gaat hij door naar de volgende en dat doe je dan met 3 boeken.

Ja

Jawel dat vond ik wel. Want op een gegeven moment had ik natuurlijk dat boekje met die stripverhalen erin, "Super held", en die was toen pas nieuw die ging toen er doorheen, zal ik maar zeggen, en een aantal kinderen zagen dat boek. En dan zitten ze in de kring en dan zien ze het van een ander ook. Dus dan zie je wel dat bepaalde boeken eruit gaan springen en die willen ze wel graag lezen graag lezen.

En kunnen ze hem dan ook meteen houden om te lezen?

Nee, ze kunnen hem niet meteen houden. In dat geval hadden ze bijvoorbeeld al andere boeken op hun naam staan en moesten en moesten ze dus inderdaad even een ronde wachten want totdat ze weer bij T. terecht konden.

En vind je dat een belemmering?

Ja, in zoverre in zoverre wel want op dat moment is de enthousiasme en dan is het fijn om dat vast te kunnen houden. Maar ja, ik heb het wel eens gewoon genoteerd, weet je wel dat ik het op een briefje zet. Voor J. heb een paar keer gereserveerd.

Dus jij helpt ze wel om te zorgen dat ze het boek daarna kunnen lezen. Volgens mij mogen ze ook gewoon wel twee boeken op hun naam hebben. Dat is ook geen probleem. Vond je dat deze lees verder succesvol verliep?

Ja

Zou je deze les nog kunnen veranderen zodat die beter wordt?

Nou, wat wel belangrijk is misschien is dat je het met nieuwe boeken doet. En ik heb het ook wel eens gedaan vooral met de boeken uit de boekentoren. Met boeken die ze dus al hadden, maar dan gewoon gezorgd dat ze niet hun eigen boek hadden. Dat ze ook even de andere boeken zagen van de andere kinderen.

Maar jij bedoelt nieuwe boeken voor de kinderen, dus niet per se nieuw op de markt maar gewoon een nieuw boek voor de kinderen.

Ja, dus nu heb ik het ook wel eens gedaan dat er dus al boeken circuleren die de kinderen misschien wel een keertje hebben gehad. Het ging erom natuurlijk dat je de nieuwe boeken voor introduceert.

Zie je verschil bij leerlingen die eerst niet gemotiveerd waren en daarna wel?

Dat zou ik niet zo hard kunnen zeggen. Misschien toch wel een beetje, omdat als ze het boek zien en ze zien het van binnen en ze kunnen even naar de plaatjes kijken of even naar de letters of zo, dan weet je wel dat boek spreekt me aan. Dus ik denk wel dat het helpend is ja.

Oké, dan gaan we naar de boekendans. Misschien heb je die niet gedaan want je hoefde niet alles te doen natuurlijk.

Nee, de boeken dans heb ik heb volgens mij niet gedaan. Ik weet wel wat het is, want met je bestaande boek loop je rond, en als de muziek stopt dan ga je vertellen over je eigen boek.

Ja.

Nee die heb ik iets gedaan. Eigenlijk is het wel een activiteit die ik van plan bent om te gaan doen een keertje.

Je kan hem volgende week nog doen. Volgende week doen we nog steeds dit project. Misschien krijgen ze nog een leuk boek voor de zomer. De boek introductie.

Ja, dat heb ik één keer gedaan met een prentenboek. Maar dat vond ik zelf een leuk boek dus dat heb ik zelf eigenlijk gewoon laten zien, maar dat was een prentenboek. Meestal is dat niet een boek wat zij wat zij kiezen. Zij kiezen altijd gewoon de leesboeken of de informatieboekjes. Maar dit valt is was het dan een prentenboek, dus ik heb niet gezien dat dat boek terugkwam in de groep op een andere manier.

Oké en zijn die leerlingen daarna gemotiveerd om dat boek te gaan lezen?

Ja maar dan wel meestal gelijk daar achteraan. Het is niet van dat ze dan een week later denken van oh, dat boek dat wil ik wel uit de bieb hebben. Dan is het van, mag dat boek nog even lezen, en dan heb ik hem nog In de klas.

Precies, zo lang zolang je het nog In de klas naar klas hebt, dan willen ze wel lezen. Is er misschien een reden voor waarom het niet lukt om vaker dan één keer een boekintroductie te doen?

Nee, dat ligt in puur aan mezelf, want eigenlijk is het helemaal niet een ingewikkeld iets. Het is gewoon zorgen dat je zicht hebt op eventueel nieuwe boeken en die gewoon even in de klas krijgen.

Wat zou je daarvoor nodig hebben?

Het zou fijn zijn denk ik als T. in dit geval even zou zeggen van joh, ik heb dit nieuwe boek gekocht voor jouw doelgroep. Zou je dat even willen laten zien. En dan zou ik het ook gewoon doen. Maar als ik er zelf achteraan moet gaan van oh, wat is nu het nieuwe boek ...

Dus jij zegt het is eigenlijk leuk als de bibliotheek juf de nieuwe boeken eerst even naar de leerkracht brengt.

Ja, ik denk dat dat heel leuk is.

Dat denk ik ook, dat is een goede aanvulling. Jij was wel tevreden over deze activiteit?

Ja.

Heb je heb je dan dingen anders gedaan dan normaal?

Nee, ik heb die activiteit gewoon gedaan. Dat is nieuw eigenlijk voor mij.

Dit was voor jou een nieuwe activiteit?

Ja, eigenlijk wel. Normaal zou je een boek bijvoorbeeld voorlezen of zo. Maar een boek introductie dat is toch even iets anders. Je leest niet door, je leest alleen een stukje.

En zou je die activiteit vaker gaan doen?

Ik denk wel dat het heel leuk is, omdat je dan echt even de kinderen wijst op welke nieuwe boeken er zijn. Ik denk dat dat echt meerwaarde heeft.

Je maakt ze echt nieuwsgierig natuurlijk. Oké, dan zijn we bij de speeddate.

Die heb ik niet gedaan.

Oké, en de leerkracht als rolmodel, ik weet niet of je je daar al bewust van was?

Ik weet van als jij leest, dat de kinderen ook lezen. Dat versterkt elkaar. Meestal is het zo dat als de kinderen lezen, dan heb ik dat dus nog niet gedaan, omdat ik met kinderen die wat zwakker zijn, eigenlijk even erbij ga zitten om even samen te lezen. Dus dan ben ik met dat kind aan het lezen maar niet zelf in een boek aan het lezen.

Precies, dus op die manier ben je dan geen rolmodel

Maar je bent wel met lezen bezig, zeg maar.

Maar als rolmodel kun je ook vertellen dat je zo'n leuk boek aan het lezen bent thuis. Je kunt gewoon laten merken dat jij zelf ook van lezen houdt.

Ja, ja, dat dat dat doe ik denk ik wel.

Dat denk ik ook wel. Ik zie het je wel doen ja.

Maar ik dacht dat je echt bedoelde van dat je dan ook een k boek aan het lezen bent als de kinderen aan het lezen zijn.

Dat hoeft niet persé.

Ben je wel tevreden over dat jij zelf een boek leest als kinderen ook lezen. Vind je dat handig?

Eigenlijk vind ik dat niet handig omdat ik die tijd gebruik om even met iemand te lezen dus dan is het voor mij niet handig.

Maar er zijn twee soorten leeslessen natuurlijk. De technisch leesles en vrij lezen.

Dat liep bij ons redelijk elkaar.

Dus jullie hebben niet een aparte vrij-lees dag in de week, bijvoorbeeld.

Nou dat hadden we wel. Bijvoorbeeld, dat we ik zeg maar elke vrijdag bieb - boek lezen doen. Maar op de andere dagen deden we bijvoorbeeld duo lezen. Heel vaak, en tijdens dat duo lezen dan ging ik ook lezen met iemand.

Precies, dan ben je zelf ook één van het duo.

Ja, dus het vrij lezen was ja 10 minuten vast, maar misschien dat dat wel twee keer in de week was hoor. Maar dan nog ging ik dus met lezen met een ander.

Dat snap ik. Heb jij jouw kinderen een wenslijst Laten maken? Of gevraagd welke boeken ze leuk vinden om te lezen?

Nee eigenlijk te weinig. Ik heb dat bijvoorbeeld wel gedaan met J., die kwam heel specifiek met een vraag van ik wil dit boek en ik wil dit boek en dan komt het vanuit het kind en dan ga je ervoor zorgen van dat dat zijn wens vervuld wordt. Maar eigenlijk heb ik dat niet bij andere kinderen gedaan. Ik zit alleen even aan het vervolg te denken hè. Als zij niet precies weten welke welke titel of schrijver, maar ze weten het wel op inhoud te vertellen. Wie gaat dan met die inhoud verder, want dan moet ik eigenlijk zeggen van goh, ik hoor nu dat jij heel graag over draken leest, maar misschien moet je dat even tegen juf T. gaan zeggen als je donderdag in de bieb bent.

Denk jij dat juf T. jouw rol als leerkracht aanvult?

Ja, want juf T. doet dat In de bieb. Ik kan ook wel van ze weten dat ze over draken willen lezen, maar ik geef er geen vervolg aan. Ik ga geen boeken halen voor ze uit de bieb. Dat gebeurt door T. En ik weet dat ook niet, dan moet ik ook gaan zoeken in Aura. Ofdat er boeken zijn over draken en dan moet ik echt titels gaan verzamelen.

Ja

Maar het is wel denk ik goed dat je wat meer weet van de kinderen van wat ze leuk vinden.

Dus jij geeft aan het is eigenlijk als leerkracht belangrijk om op de hoogte te zijn van wat ze leuk vinden.

Ja, want dat maakt het gesprekje soms ook wat makkelijker. Bijvoorbeeld L. houdt van dieren dus dan weet je gewoon dat er een boek is met weet ik veel een konijn dan kan je zeggen hè L. dit boek gaat over een konijn.

Precies. Dan zijn we van de wenslijst eigenlijk automatisch op de boekengesprekken gekomen. Jij geeft ook aan dat het handig is om zelf wel veel kennis over boeken te hebben daarvoor.

Ja, want dan kan je ook echt suggesties doen. Met met die die kaartjes van Chambers ga je vaak wat meer over details van het boek praten, maar echt over het boek zelf, van hé, wat maakt nou dat dat een boek wel of niet leuk is? Dat dat gebeurt eigenlijk niet. Wel met dat Superhelden boek. Dat was op een gegeven moment bij iedereen bekend. Dan pak je hem eruit en dan heb je het wel over dat boek van goh, hoe zou het nou komen dat iedereen dit nou zo'n fantastisch boek vindt? Dan zeg ik van oh, ik vind hem ook mooi, zoals ik die prenten zie, die zijn prachtig. Maar dan is het meer toevallig dat dat boek naar voren komt.

Hebben jullie een klassikaal leesboek nog gedaan dit haar?

Nee, want we hadden wel Dolfje van dezelfde schrijver maar wel allemaal verschillende boeken. Dat was wel leuk, want toen konden we het wel over Dolfje hebben. Van wat hij, Dolfje, in verschillende situaties. Daar hebben we het wel over gehad toen.

En maakt dat kinderen meer gemotiveerd om te lezen?

Ze vonden het wel leuker om iets te vertellen over hun eigen Dolffe boek. Als de een kon vertellen van oh met zijn vriendinnetje, dan kond de andere weer vertellen van oh in mijn boek was dat belangrijk. Dus dat stimuleerde wel.

Heb jij in jouw klas nog kinderen die hardop lezen?

Ja

En heb je die apart gezet?

Nee, omdat even denken nee. Dat was bijvoorbeeld als ze in de biebb boeken lazen, dan was het inderdaad zo dat je sommige even iets moet afremmen omdat die echt hardop, hardop lezen. Maar dat heb ik niet gedaan.

Denk je dat dat storend was voor andere kinderen?

Soms wel ja. Dat zeiden ze ook wel van hé, ik kan me niet concentreren, want huppeldepup zit...

En wat doe je dan?

Ja eigenlijk rem je dan meer de hardop lezer af. Dan zeg je van kan het ietsje zachter.

Ja, dat wordt volgend jaar nog een leuke met die groep 3 / 4 combi.

Ja, zeker, want ik heb nu wel ergens gelezen dat hardop lezen gewoon heel belangrijk is volgens mij.

Ik denk dat het hardop lezen tot en met M4 zeker wel belangrijk is.

Ja, dat las ik ook ja. En ik vind het ook altijd prima hoor maar sommige kinderen doen dat dan ook met de toets hè, dan gaan ze ook alles hardop lezen.

Ja. Zou je nog verandering daarin aan willen brengen in de toekomst?

Dus wel dat ze in andere ruimtes lezen? Ja, als het mogelijk is misschien wel, waarom niet. Maar dat ligt er ook aan van hoe lezen ze. Kan je erop vertrouwen dat als je ze op de gang zet dat ze dan ook nog aan het lezen zijn.

Ja, dan zijn ze uit je oog

Juist, dat is het.

Als je tegelijkertijd ook nog met kinderen één op één leest, dan is het overzicht moeilijk.

Ja, daar gaat het eigenlijk om. Wat is je ondersteuning daarin dan eigenlijk.

Of kinderen die er last van hebben kunnen misschien ook een koptelefoon opzetten

Dat ook, want we hebben genoeg van die koptelefoons dus dat doen er ook al heel wat.

Denk je dat voor sommige kinderen het stillezen aantrekkelijker zal worden als ze als lezer wel apart mogen?

Nou, in ieder geval dat ze even van hun tafel af kunnen. Ik denk dat ze het best leuk vinden om even een keer ergens anders te zitten, en niet altijd aan diezelfde tafel en op dezelfde stoel.

Dus jij zegt, eigenlijk moet vrij lezen wat meer gevarieerd zijn, dat je lekker zit en de ruimte waar je bent.

Ja.

En dat stelt wel eisen aan het gedrag van de kinderen gaf je net aan

Ja. Wij hebben nu dan die grotere tafels In de in de klas. Dat is echt wel fijn hoor. Sommige kinderen die vinden het heerlijk om gewoon te staan, ook met werken. Maar dus ook met lezen, om lekker aan zo'n grote tafel te zitten of te staan, weet je wel. Dus ja, dat dat zie je natuurlijk wel.

Dan zijn we bij observeren tijdens de leesles.

Kun je daar nog even een voorbeeld van geven?

Nou je, kijkt rond als ik bezig zijn. Wie leest er? Welke kinderen kijken rond en zijn niet geconcentreerd, niet gefocust? Welke bladzijde leest een kind? Leest het die dag erna dezelfde bladzijde nog steeds?

Ja, dat doe je eigenlijk soort van standaard.

Wat doe je met die informatie die het je oplevert?

Nou ja meestal is het meer terplekke dat je daarop handelt. Zeg maar, dus als je ziet van, ik zeg maar bijvoorbeeld B. heeft 3 boeken uit de bieb gehaald en elk boek zit ze... zeg maar wat hè zo en dan zeg ik. Hoe kan dat nou hè, je hebt 3 boeken gehaald, je mocht kiezen, je hebt je hebt echt 3 verschillende verhalen, ik bedoel er moet toch iets bij zitten wat je dan leuk vindt toch?

ja

Dan heeft ze alles al gelezen zegt ze dan, of zo. Weet je wel. En dat is dan best lastig, want dan zie je gewoon van dat ze niet leest.

Ja, en hou je dan een fluistergesprekje met haar?

Ja, je gaat wel vaker naar iemand toe, van dat soort gesprekjes heb je dan wel even één op één even zachtjes of zo. Ja, soms zeg ik ook van B. nu lezen. Maar je loopt er soms ook naartoe van joh, ik zie dat je nu op bladzijde één bent begonnen, en je zit nu op bladzijde 16, en volgens mij zit daar toch iets te veel tussen om dat nu al, weet je wel. Van sommige weet je ook dat dat niet helemaal reëel. Dan probeer je ook wel te zeggen van joh, het is toch helemaal niet leuk, weet je wel. Ik bedoel als je toch in bladzijde één bent begonnen dan is toch niet leuk om, hè, je wilt toch het verhaal weten, ik bedoel dat is toch lezen. Dan probeert ik daar wel iets over te zeggen, maar ja dat is gewoon lastig. Sommige kinderen die vinden dat ja, als die dik boek zien, dan denken daarvan beh, een dik boek. Dan zeg ik van ja, maar als je 3 dunne hebt, dan heb je ook zo'n dik boek en, weet je wel, als het een leuk boek is, dan is dat prima toch. Ik bedoel, kijk, die denken van Ik heb een boek uit, klaar. Het volgende.

Dus eigenlijk zeg jij, de kinderen zijn nog heel erg bezig met het technische aspect van lezen en ze komen niet lekker In het verhaal.

Ja, maar ook kinderen die misschien niet zo met het technische aspect bezig zijn, maar gewoon niet zo van lezen houden op dat moment. Ja, die heb je natuurlijk ook.

Ja. Heb jij... Ralfi light, dat doe jij wel.

Ja, even denken. Met J. en S. Dat je dan die bladzijden leest, voor-koor-door en dat zijn dan weer zelf lezen.

Dat is eigenlijk het gewone Ralfi lezen. Dat doe jij al heel lang he. En bij Ralfi licht kies je dan een boek, liefst een serieboek, bijvoorbeeld Spekkie en Sproet, en dan lees je inderdaad één of twee bladzijdes samen. En dan lezen kinderen zelfstandig verder in het boek.

Oké.

Het is een soort lichte tussenvorm.

Oh, het is niet zo van dat jij het voordoet en dat zij dan diezelfde bladzijdes dan weer doen.

Dan kan je doen met de eerste bladzijde, maar daarna, nadat je 20 minuten met de kinderen gelezen hebt, mogen zij zelfstandig doorlezen in hetzelfde boek.

Nee dat heb ik dan niet zo gedaan, wel dat je samen in een boek leest, voor-koor-door zeg maar. Maar niet dat zij zelf doorlezen.

Dat is het eigenlijk. Alleen krijgen ze daarna de vrijheid om zelf door te lezen.

Ja, J. die leest soms wel door, zie ik. Als hij het boek leuk vindt. Maar dan pak ik hem wel weer zeg maar op de bladzijde waar ik dan weer gestopt was.

Ja, dat klopt, dat is ook de bedoeling.

Oh, oké.

Dan gaat hij nog lekkerder lezen natuurlijk, want dan heeft hij al een stuk verder gelezen.

Dus dat is dan, zal maar zeggen, meer toevallig gebeurt dan dat ik daar een bewust voor heb gekozen.

Ja, helemaal goed. Dan komen we bij de leeslijst bijhouden. Dat heb je de kinderen denk ik niet laten doen.

Nee, eigenlijk zou, ja misschien zou het wel grappig zijn, want waarschijnlijk kan je dat uit Aura draaien. Alleen het is misschien wel eens leuk om te laten zien van goh, dit is wel wat je al hebt gelezen. Maar dat heb ik zelf niet laten bijhouden.

Heb jij leerlingen luisterboeken laten lezen?

Nee, alleen even toen met J., dat hij met die boekje zat met die koptelefoon op en dat ja, ik weet gewoon niet wat dat met hem heeft gedaan heeft.

Hij vond het wel heel fijn.

oh oke oh wat leuk dan is het wel ja wel goed.

Want hij zei dat hij dat wel vaker wilde doen Alleen dan wat moeilijkere boekjes. We gaan verder, heb jij je leesvormen afgewisseld?

Ja, Maar dat was afhankelijk van de boekjes die we hadden van theaterlezen. Ja, dus dat hebben we wel gedaan denk ik.

En lees je af en toe ook gedichten met kinderen?

Dat moet dat wel van nieuwsbegrip enzo, maar mijn gedichtjes. Toevallig had ik vanmorgen een gedichtje over vriendschap. Als je denkt laat ik daar wel beginnen ja voor voor de klas en Dat was wel leuk hebben gekeken of dat er rijmwoorden in stonden en de belangrijke boodschap van het gedicht.

Denk je dat dit de kinderen meer gemotiveerd maakt om te lezen?

Nou dat weet ik eigenlijk niet, het lijkt me wel. ik kan me voorstellen dat ze het leuk vinden om te horen hoe soms met taal gespeeld wordt zeg maar. Ik bedoel te rijmen dat jij grappige dingen kan maken. En eigenlijk zou het leuk zijn dat we verschillende soorten rijmen ook aanbieden, van die naamgedicht, dat elfje, weet je wel? Dat je ook laat zien van ja, dat zijn ook gedichten.

ja precies

Ik denk dat dat wel motiveert.

Dat denk ik ook. Maar maar vinden ze het leuk om de ene keer te stil lezen en dan te duo lezen en dan weer theater lezen. Maakt dat kinderen meer gemotiveerd?

Oh dat vind ik moeilijk om te zeggen. Ik merk wel dat, de ene de een wil gewoon wat liever lezen dan de ander, dus dan merk je gewoon. Van oh ja, die vindt dat even wel prima en de andere die vindt het misschien nou ja,... Wat je wel ziet is dat ze bijvoorbeeld in een bibliotheekboek niet zo goed lezen maar als ze bijvoorbeeld samen gaan lezen, of theaterlezen of weet je wel, dan doen ze het wel. Ja, dus het feit dat ze samen iets gaan doen, de samenwerking versterkt de leesmotivatie. Ik vind het jammer dat ik dat dit jaar bijna niet heb kunnen doen ook weer door die corona zeg maar. Met groep 8 lezen of, weet je wel, maatjes lezen. Ik denk dat daar ook wel heel veel winst te behalen is.

Ja, dus dat is wel iets wat je wil gaan veranderen.

Ik heb je al eerder gehoord over de kaartjes van Chambers.

Dat gaat eigenlijk wel makkelijk. Bijvoorbeeld vanmorgen gewoon ets simpels van: Noem je moeilijkste woord die je bent tegengekomen in je boek.

Selecteer je de vraag, of trek je gewoon een kaartje?

Nou, ik heb die kaartje een beetje aangepast. Sommige vond ik niet zo leuk, dus ik heb wat andere vragen gedaan, en soms dan verzin ik het ook ter plekke eerlijk gezegd. Maar dat doe ik dan zelf hoor.

oh Dat is goed, dus eigenlijk heb je heb je daar hier al veranderingen aangebracht.

Ja, dan verzin ik zelf iets, waar de kinderen dan in hun eigen boek dan op kunnen reageren.

Maar is het dan omdat je de kaartjes te moeilijk vond?

Nou, ik vond ze het te moeilijk en soms ook te saai. Als je elke keer vraagt van wie zijn hoofdpersoon ofzo dan, ja dan ben je ja hè ik bedoel zit wel variatie in, maar ook de makkelijke kaartjes die vond ik niet altijd, er stonden soms van die vragen in, dan dacht ik, dat vinden kinderen niet leuk ofzo. Ik bedoel ze vinden het wel leuk om een grappige tekening te laten zien of een grappig woord of ook wel over wie gaat jouw boek en waar speelt het zich af. Weet je ook dat soort vragen.

Dus jij hebt de kaartjes van Chambers 2.0 ontwikkelt.

Ja, gewoon een beetje aangepast.

Heb je die ook gedeelt met je collega's?

Nee. Omdat ik dacht van ja zo spectaculair veranderingen zijn het ook niet.

Dat is toch een goed idee denk ik. Want ik hoorde de groep boven jou aangeven dat ze de kaartjes vaak te moeilijk vonden en dat het dus lastig is om ze te gebruiken. Misschien is het een goed idee om de kaartjes jij dat extra aangemaakt hebt te delen met deze groep.

Is het nog gelukt om de kinderen een opdracht naar aanleiding van het boek te laten maken?

Nee, eigenlijk ja dat kan in verschillende manieren hè eigenlijk kan je zeggen van joh het verhaal is nu zo afgelopen als huppeldepup nou dit had gedaan, wat was er dan gebeurt.

nee dat heb ik net niet gedaan terwijl het kan nog. Ik denk dat je dan gewoon te druk bent met de andere dingen om daar dan ook nog even dat echtte gaan doen. Dan moet je dat echt gaan inplannen ja anders dan gaan dat soort opdrachten niet.

Denk je dat dat soort opdrachten wel een goede aanvulling zouden zijn?

Ja, in zoverre dat je dan ook andere dingen van taal daaraan kan koppelen. ik bedoel als jij wil dat ze schrijven dan kan je ook zeggen, ik lees nu een stukje van een verhaal voor hoe gaat dit verder dus dan kan je ook andere dingen mee stimuleren. Natuurlijk kan het in plaats van taal. En crea. Maar dan moet je er wel echt over nadenken. Dan is het niet zo vrijblijvend.

Oké dan hebben we eigenlijk alle activiteiten wel doorgenomen. Als jij zou mogen kiezen, welke van deze 16 activiteiten zou je dan zeker wel willen blijven doen bij ons op school?

Nou, dat is dan die Chambers, de leesvormen afwisselen zeker, dat doe dat doe je eigenlijk ook al. Fluistergesprekjes, dat doe je eigenlijk ook vrij simpel. Observeren doe je. Even kijken hoor, van de andere dingen de boekintroductie, die vind ik wel echt leuk. Maar dan ook echt met de nieuwe boeken.

Dus dat vergt wat samenwerking met bibliotheekjuf.

Ja. Er die boekensushi is ook een goeie, dan zien ze is in een hele korte tijd veel boeken. Maar het is ook even dan de samenwerking van dat je dan toch wat nieuwere boeken erbij hebt zitten. Ralfi-light doe je gewoon met een zwakke lezers eigenlijk al, dus dat dat is zeker iets wat erbij moet. Er zit eigenlijk best wel veel in die lijst.

En denk je dat je het qua planning ook allemaal kan aanbieden in je gewone lesprogramma?

Ik denk als je er heel bewust van bent, dat dit te doen is, omdat het heel veel korte activiteiten zijn. Behalve bijvoorbeeld die wensenlijst, dat vind ik nog wel een dingetje. Dat kan het ook zijn van over een thema ofzo, van ik wil graag over de politie lezen, of ik wil graag het nieuwe boek van van die en die lezen.

Jouw zwakste lezer, die komt daar wel mee hè?

ja die komt wel met Ik wil heel graag het nieuwe beoek van, dat is wel bijzonder ja. Maar dat hoor je niet heel veel. In de bovenbouw hoor je dat veel meer.

Ja, ze moeten nog echt hun lees voorkeur ontwikkelen. At is iets wat moet groeien denk ik.

Die boekensushi of die kaartjes van Chambers, gaf jij die als losse activiteit of gaf jij die als onderdeel van de leesles?

Die gaf ik als onderdeel van de leesles. Dan waren we al in boeken aan het lezen. Dat is wel heel belangrijk denk ik, dat je het inderdaad een beetje inbed in de momenten dat je eigenlijk al bezig bent met lezen. Dat geeft echt een voordeel.

Heeft dit project jij nog bewuster gemaakt van hoe je kinderen kunt motiveren om te gaan lezen die niet zo gemotiveerd zijn?

Ja. Maar het is toch wel steeds lastig. Als ik bijvoorbeeld even kijk naar B. Dan vind ik het nog steeds lastig, want ze heeft ze heeft echt wel boeken gekozen over verschillende onderwerpen en ook al dingen waarvan je denkt van oh, dat moet haar toch aanspreken. Maar omdat het op papier staat zal ik maar zeggen, spreekt het toch niet zo aan. Dan vindt ze de titel misschien leuk, en misschien ziet ze een plaatje dat ze leuk vindt, maar om echt in dat verhaal te duiken dat doet ze dan toch niet. Dat vind ik nog wel een dingetje.

Het is lastig om je vinger erachter te krijgen. Waarom is dit kind dan toch niet gemotiveerd om te lezen.

Ja, en dat zie ik ook bij M. bijvoorbeeld. Die heeft daar ook geen zin in, als ik hem zo meemaak. Het duurt lang voordat hij met zijn boek zit, dat blijft lastig ja. En dat zie je ook niet 1 2 3 dan, zeg maar dat je denkt van, oh ja, maar als ik dat doe, dan.

Nee, het zijn geen trucjes hè. Ze moeten wel echt ja echt verleid worden tot het tot het kind het goede boek gevonden heeft. Maar misschien zou je zo een M. wel eens aan een luisterboek kunnen zetten. Als een kind eenmaal zijn boek gevonden heeft gaat hij lezen, dus ze niet opgeven.

ja

Dankjewel voor dit interview

Yes, alsjeblieft

Interview WOU-GO OBS de Panda

Juli 2022

De geïnterviewde: Leerkracht groep 7

Ik wil graag met jou de activiteiten doornemen die je de afgelopen periode gedaan hebt tijdens de leesles. Die heb je waarschijnlijk ook genoteerd in je logboek. Ik wil van je horen hoe die activiteiten gingen, wat de kinderen ervan vonden, of je denkt dat het de leesmotivatie van de kinderen verhoogd, en waar je tegenaan bent gelopen.

Ik moet wel beginnen met eerlijk te zeggen het was echt hectisch druk met die eindcito's enzo vanaf het moment dat je het logboek hebt gegeven, dus we hebben niet zoveel gedaan als ik had willen doen.

Oke. Met sommige activiteiten heb je al veel ervaring. Je mag ook over je eerdere ervaringen vertellen. Dat is ook waardevol.

Ja, zoals de boekensushi.....

Het is einde schooljaar, dat begrijpt iedereen wel.

Ja. Nee is goed.

Wil je beginnen met de boekensushi?

De Boekensushi, dat vinden de kinderen zeg maar wat daar een voordeel aan is is dat de kinderen boeken tegenkomen die ze normaal nooit anders zouden kiezen. Ja. Dus dat zie je wel in de klas. Ik heb ook leerlingen die daardoor een boek alvast gaan reserveren, dus dat is wel positief. Ehm, ja dat zeg maar. Dus sommige kinderen raken daardoor meer gemotiveerd om te lezen. Ja, in boeken die ze normaal niet zouden kiezen.

Oke. De boekendans? Of zijn ze daar iets te oud voor in groep 7?

Ja, die hebben we gedaan. Oh, die heb je wel gedaan. Ja, in de gang op het werkplein. Dat was ook prima. Dus dat vonden ze nog leuk in de bovenbouw, de boekendans. Ja, ja. Vooral omdat het 6, 7, 8 was door elkaar. Want dan heb je niet elke keer dezelfde maatjes, zeg maar dezelfde kinderen. Want in de klas weet je toch wel een beetje van elkaar.

Dan heb je het dus over de sociale verbondenheid die maakt dat ze het heel erg leuk vinden om te doen. Want dat zijn de aspecten die maken dat kinderen meer gemotiveerd raken om te lezen. Autonomie, competentie/ zelfvertrouwen en de sociale verbondenheid en aansluiten bij de interesse van kinderen. En dan heb je er nog een paar zoals het benadrukken van de waarde van het lezen. Als jij vraagt in groep 7: Waarom is lezen belangrijk? Dan kunnen ze dat heel goed aangeven.

Ja.

En de beheersingsdoelen. Dat is nogal logisch, dat heeft ook iets te maken met je technisch leesonderwijs.

Ja.

En dat ze gewoon moeten oefenen om het te kunnen. En als je het kan dan voel je je daar vertrouwd in. Dus het zit wel een beetje in elkaar verweven.

Ja. Wat ik wel heel veel heb gedaan wat ze oo bijvoorbeeld echt leuk vonden, dat was de boekenkisten, zeg maar samenlezen uit hetzelfde boek

Oke.

En daar de vragen voorspellen, interactie over wat gebeurt er nou of hoe zou jij het hebben aangepakt.

Ja, dus dan heb je eigenlijk boekgesprekken over het klassikale leesboek.

Ja. En ook gewoon dat ze het vergelijken met de film, want daarna kijken we de film. Wat waren de verschillen? Wat vond je leuker, het boek of toch de film?

Dan heb je eigenlijk al een opdracht naar aanleiding van het boek.

Ja.

Maar dan heb je best nog veel kunnen doen.

Ja, en heel veel voorlezen. Zeg maar. Ik heb in het begin van het schooljaar heel veel voorgelezen. Dat vonden ze ook leuk. Ik begon bijvoorbeeld met de sprookjes van Grim. Ik merkte dat niet iedereen de sprookjes kende van de Broeders Grimm. Dat was echt voor mij een shock. Toen heb ik die allemaal voorgelezen vanaf Vrouw Holle tot aan Het meisje met de zwavelstokjes.

Ja, en doe je dat nu dan niet meer, dat voorlezen? *Nee. Waarom ben je daarmee gestopt? Dat is gewoon echt tijdgebrek. Maar dat ervaaarde deze groep echt als heel leuk. Daar kun je wel naar vragen bij ze. Dat vonden ze echt heel leuk. Dan vroegen ze zelf van. Ga je vandaag voorlezen? Ga je vandaag voorlezen?*

Precies. Ja in groep 3 vinden ze het ook superleuk om voorgelezen te worden. Volgens mij vinden alle kinderen dat superleuk. *Ja. Ik hoorde van een jongen uit groep 8 tijdens het interview dat hij vertelde dat hij nog elke dat wordt voorgelezen thuis en hij vond dat zelf nog leuk. Samen met zijn kleine zusje. Een heel makkelijk boek, een prentenboek, maar hij genoot daar toch nog van.*

Ja. Ik denk dat de meeste kinderen voorlezen wel heel leuk vinden. Ja dus dat wil ik volgend jaar wel weer oppakken.

De speeddate, heb je die ook nog gedaan?

Nee, ja heb ik weleens gedaan maar niet de afgelopen tijd. De kinderen vinden dat prima, omdat ze met elkaar daarover kunnen praten.

Ja, dus jij zegt. Ze vinden het altijd leuk als ze met elkaar interactie over boeken hebben.

Ja.

Oke.

Hoe zie jij jezelf als rolmodel voor het lezen?

Ik moet eerlijk zeggen M., ikzelf ben niet zo gek op lezen, zeg maar, als ik wel eenmaal aan begin in de klas, of met de kinderen samen, zeg maar het voorlezen en zo, dat vind ik hartstikke leuk. Ik ben zelf

thuis geen lezer. Ik ben meer een filmkijker. Eh, maar ik zie wel het belang van lezen. En ik gebruik altijd de woorden bijvoorbeeld, We gaan nu lekker lezen. Weet je wel. Om het positief in te brengen. En als de kinderen aan het lezen zijn probeer ik zelf ook wat te lezen. Zodat ze mij ook zien lezen.

Ja. Maar je zegt nooit van nah, ik vond vroeger lezen ook niet zo leuk.

Nee, dat zeg ik misschien bijvoorbeeld over begrijpend lezen, maar niet over de boeken.

Zeg je dan ik vond het niet leuk. Of zeg je dan ik vond het niet leuk omdat ik het vroeger ook heel moeilijk vond.

Nee, nee. Want vroeger vond ik lezen wel leuk. Als kind vond ik lezen wel leuk, maar nu niet.

Dat zou je dan als rolmodel ook kunnen gebruiken want jij kan ook zeggen Als kind heb ik dat boek gelezen, dat vond ik toch zo leuk.

Ja, ik heb wel eens dat een kind zei o, dan wil ik dat boek lezen en dan naar T. is gegaan om te vragen, ik weet niet of je het boek kent, Blauwe plekken, en toen had Tineke hem niet. Daar baalde H. dan van.

Carry Slee toch?

Oh, was dat Carry Slee? Ik weet niet. Maar het verhaal was heel Ja die schrijft heel indrukwekkende verhalen.

Als ze daar aan toe zijn. Ja, dat klopt.

Daar hadden we het een keer ver in de klas. Ik weet nog dat H. toen naar T. ging om te vragen of ze dat boek hadden.

Oke, de wensenlijst, dat betekent dat kinderen aan kunnen geven van hé, deze boeken hebben wij niet op school maar die zou ik wel graag willen lezen, of dit boek hebben we wel en ik wil hem graag lezen. Jij vertelde net al dan gaan ze hem meteen reserveren bij de bibliotheek. Soms staan daar natuurlijk ook boeken op die we niet hebben bij de bibliotheek. Wat doe je daarmee?

O, dat laat ik aan de kinderen met T., of ik geef de tip mee: Je kunt in je eigen bibliotheek kijken.

O, heel goed, dus je verwijst ze naar waar ze het wel kunnen vinden en jij maakt ook gebruik van het feit dat we T. hebben en dat ze daar al hun wensen neer kunnen leggen. Denk je dat het een goed idee is om toch zo'n lijst te maken misschien een die in de buurt van de bibliotheek hangt waar kinderen het op kunnen schrijven welke boeken ze graag willen?

Zeker. Dat maakt de drempel wel lager. Als het daarop staat kan T. er rustig naar kijken en de kinderen uitnodigen om er over te praten, van waar heb je dit boek gezien en waarom wil je hem lezen. Dat zou ook het gesprek over boeken kunnen helpen.

Jij hebt denk ik géén kinderen meer die hardop lezen, of wel?

Die het liefst hardop lezen, die heb ik wel.

Oh, die heb jij nog steeds wel. En die laat je apart lezen op de gang bijvoorbeeld.

Die mogen zelf een plekje zoeken. O, heel goed. Dan zijn ze fluisterend hardop aan het lezen toch? Geen idee, ze gaan weg en ze mogen lezen hoe ze willen lezen. En je weet dat ze lezen? Ja. Oke, nou helemaal goed. Ja want zeg maar ik doe ook gewoon als we een half uur hebben gelezen doe ik

afwisselend dat iemand even over zijn boek vertelt, waar die op dit moment in zijn verhaal zit en wat ie van dat moment vindt. Bijvoorbeeld ik zit nu in een heel spannend stukje of ik kom er nu bijna achter dat.. Dan mogen ze vertellen.

En dat doe jij altijd standaard aan het eind van je leesles? *Ja, als er tijd voor is doe ik dat.* Dat is ook een goede tip, misschien ook leuk voor andere leerkrachten.

En hoe observeer jij tijdens de leesles?

Ik observeer vooral of ze echt in het verhaal zitten. Verder niet. Als kinderen niet in het verhaal zitten. Wat doe je dan? Eigenlijk niets. Ik probeer even oogcontact te maken. Als ik oogcontact heb dan lezen ze verder. Maar ik ga niet de klas storen. Nee, dus jij houdt geen fluistergesprekje met zo'n kind. Nee. Of zegt niet, wil je een stukje aan me voorlezen. Nee. Misschien wel een idee, fluistergesprek of wil je een stukje aan mij voorlezen.

Ik heb daar wisselende resultaten van gehoord. Van kinderen en van leerkrachten. Omdat, sommige kinderen zeggen, zit ik net lekker te lezen en dan vraagt de leerkracht aan mij Wil je een stukje voorlezen? *Oh Dus een kind wat heel gefocust is moet je vooral niet storen. En andere kinderen die afgeleid worden omdat er toch heel zachtjes naast ze gefluisterd wordt. Dus klassen waarbij dat gewoon niet werkt, en bij sommige klassen werkt het wel heel goed. Ik merk in mijn klas werkt dat wel heel goed, maar bij mij leest nog bijna iedereen hardop.*

Oke.

Hoe zorg jij er dan voor dat het kind wat niet gemotiveerd is om te lezen toch gaat lezen?

Weet je waarom die niet leest.

Dat is meestal gewoon niet. Er is gewoon geen motivatie om te lezen. Ik heb het over kinderen die het moeilijk vinden om een lang stuk geconcentreerd te lezen.

Dus het is te lang?

Het is te lang.

Dus zij kunnen wel een kwartiertje of tien minuten?

Ja

Zouden ze dan ook een andere opdracht over lezen kunnen doen?

Ja dat zou kunnen, daar heb ik niet over nagedacht.

Zodat ze toch geconcentreerd zijn, en zodat het ook oke is als ze tien minuten geconcentreerd lezen.

Ja, dat is een idee. Ja, want anders zijn ze gewoon niet aan het lezen, dat is ook jammer.

Ja ik denk altijd dan zijn ze niet aan het lezen, maar op het moment dat ze om zich heen aan het kijken zijn of vooruit aan het dromen dan zijn ze toch bezig met hun fantasie.

Dat ze nadenken over het boek denk je.

Ja, maar dat zou ik moeten vragen.

Ja, dat is denk ik wel belangrijk dat als je ongemotiveerde lezers hebt, en jij observeert dat dus, en jij weet haarfijn welke kinderen dat zijn in jouw klas. Dat je daar toch iets mee gaat doen.

Oke.

En jij kan daar ook T. voor inzetten, want T. is heel goed in dit soort gesprekjes met kinderen. Als T. zegt, ik hoor van jouw juf dat jij het heel moeilijk vindt om geconcentreerd te lezen, hoe komt dat? Is je boek niet leuk? Vind je het moeilijk om zo lang achter elkaar te lezen? Dan denk ik dat dat wel wat oplevert. Zij is daar echt heel goed in. En jij hebt een vrij grote groep dus ik kan me ook voorstellen dat jij daar niet altijd aan toekomt. Je kan het ook aan haar vragen.

Nee is goed. Daar ga ik zeker gebruik van maken.

Of anders tijdens een kindgesprek toch een keer vragen van hoe komt dat. Want misschien is het wel te moeilijk om te lezen en het verhaal te begrijpen tegelijkertijd.

Weet je het is ook de waan van de dag hoor. Eerst een half uur je lezen en daarna moet je alweer snel door met rekenen en daarna.

Ja, ik ken het volle lesprogramma.

Op welk moment van de dag lees je?

Eh, in de middag na de grote pauze. Is dat een goed tijdstip denk je? Ja, dan hebben ze net helemaal rond uitgeraasd op het plein en dan gaan ze weer rustig. Dat heb ik ook gehoord van de kinderen van de bovenbouw dat ze dat heel fijn vonden, dat moment.

Wissel je de leesvormen af?

Ja.

En welke leesvormen vinden de kinderen het leukst denk je?

Dan heb je het over? Theaterlezen, een gedicht lezen, stillezen, een stripboek lezen. Ja, stillezen is gewoon in de middag, en een stripboeklezen dat doen ze zelf. Andere varianten van lezen, zoals een gedicht voorlezen, een stuk informatieve tekst lezen of een lied dat komt meestal in de taallessen of Blink. Tijdens dat soort momenten komen die langs en op dat moment besteed je daar dan aandacht aan. Ze krijgen geen speciale tijd op het programma.

Dat hoeft ook niet persé toch? Zie je wel dat dat kinderen meer motiveert om te lezen?

Voorals je ze nieuwsgierig maakt naar een nieuw onderwerp of zo. Of je bent een tekst aan het lezen van taal. Het is een grappige tekst bijvoorbeeld, iedereen leest voor zich en jijzelf gaat keihard lachen. Dan zie je ze wel echt van hé, ik wil ook snappen waarom zij lacht.

Ja, precies. Dan zijn ze opeens zeer getriggerd om het ook te willen.

Dus ik probeer ze wel zeg maar, nieuwsgierig te maken.

Heel goed. Laat je de kinderen een leeslijst bijhouden van welke boeken ze gelezen hebben?

Nee, maar ze weten het wel hoor. Ik weet dat T. wel weet welke boeken alle kinderen lezen.

Geleend hebben

Ja, geleend hebben. Zij gaat bijvoorbeeld wel met mij in gesprek. Bijvoorbeeld H. leent alleen dit soort boeken ver een bepaald onderwerp. Misschien moet ik haar op een ander onderwerp, maakt ze zich zorgen om dit onderwerp? Dat soort dingen. Maar de kinderen zelf niet.

T is daar wel heel waardevol in. Maar ook zich zorgen maken omdat het onderwerp bijvoorbeeld over zich niet leuk voelen, of je bent eenzaam, of dat soort boeken. Ze heeft daar dan een hele lijst van en ze geeft dat wel als een signaal aan.

Oke. Waar zouden we zijn zonder juf T. Zij is echt heel waardevol he.

Ja.

Ook omdat zij heeft in de bibliotheek even wel de rust om het ook met kinderen te bespreken als dat nodig is.

Ja

Vind je het oké om ook te zeggen van dat stukje, het is heel fijn dat we daar juf T. voor hebben en dan kan ik dat als leerkracht een beetje loslaten.

Ja, zolang de koppeling maar blijft, dat ze ons daarin blijft meenemen en het gesprek blijft voeren met ons, dan vind ik dat prima. Ik vind het echt een meerwaarde.

Ja, dat is een meerwaarde, wij boffen daar heel erg mee op school. Gebruik jij de kaartjes van Chambers wel eens in de klas?

Eh, nee, het afgelopen half jaar heb ik dat zeker niet gedaan.

En daarvoor? Wat is jouw ervaring met die kaartjes?

Het is een leuke werkvorm.

De kinderen vinden het een leuke werkvorm?

Ja

Het motiveert de kinderen wel om over boeken te praten en ze raken daardoor meer geïnteresseerd in boeken?

Ja. Zeg maar meer geïnteresseerd in boeken dat is niet over de hele klas. Er zijn altijd kinderen die doordat iemand iets vertelt over een boek of iets zegt over een boek dat de ander denkt van hé, die moet ik ook lezen.

Heb jij dat klassikaal gedaan? Of juist in kleinere groepjes?

Dat heb ik toen klassikaal gedaan.

Zou je ook voor je kunnen zien dat je dat in kleinere groepjes gaat doen?

Ja, dat kan deze groep 7 wel aan.

Je zou er bijvoorbeeld al heel simpel één keer per week aan het einde van de leesles 10 minuten daarvoor te reserveren. Dan geeft dat denk ik toch wel een meerwaarde voor het lezen in je klas.

Het is gewoon, allerlei dingen zijn nu hap snap in de klas. Het is druk enzo. Ik denk dat het vanaf volgend jaar gewoon op het rooster moet staan. Van nu hebben ze bijvoorbeeld 25 min. Gelezen, dan gaan we 5 min. Van die kaartjes doen. De week daarop doen we boekensushi. Dat het gewoon op de planning staat dat zou mij gewoon meer houvast geven, en ervoor zorgen dat ik het ook blijf doen.

Ja, dat is ook zo.

Welke van deze activiteiten vind je zo waardevol dat we dat allemaal zouden moeten doen op de Panda?

Vooraf de activiteiten waarbij de kinderen met elkaar in gesprek gaan, en elkaar nieuwsgierig maken naar de boeken. Ik denk dat de kinderen elkaar veel beter kunnen overhalen tot lezen dan de juf, want natuurlijk gaat ze zeggen dat is een leuk boek, ze wil dat ik lees. Ze kunnen elkaar veel meer motiveren, ik zou kinderen daarvoor echt inzetten.

Ja, dan hebben ze ook meteen de autonomie. Om het zelf aan te pakken om elkaar te helpen goede lezers te worden.

Het is ook leuk als dan iemand zegt, je zei dat het boek leuk is, maar het is stom.

Ja, dat kan. Maar dat mag he, want ze leren ook van elkaar dat je allemaal een andere mening over een boek kan hebben daardoor.

Dankjewel voor het interview.

V Interviews leerlingen

Interview Leerling groep 6 gemiddeld leesniveau

Vind je het leuk om te lezen op school?

Ja, spannende boeken lezen, ik vind het gewoon interessant om te lezen.

En thuis?

Ja

Kun jij goed lezen?

Ja

Vind je het belangrijk dat je goed kunt lezen?

Ja

Geldt dat voor iedereen?

Ja, bijv. je koopt iets van Ikea en dan moet je de handleiding goed kunnen lezen over hoe je het in elkaar moet zetten.

Dus voor hele simpele dingen is het ook belangrijk om te kunnen lezen.

Hoe vind je het vrij lezen op school?

Leuk.

Wat maakt het dat je dat leuk vindt?

Als ik een spannend boek heb vind ik dat leuk

Is het te kort of te lang?

Precies lang genoeg, ongeveer een half uur

Is het op het goede moment van de dag?

Ja, een fijn moment is na de grote pauze, je komt van buiten en ben je heel erg moe en dan moet je een beetje lezen om rustiger te worden en dat werkt goed.

Is het moeilijk of makkelijk om je te concentreren?

Makkelijk

Vertelt de juf/meester wel eens iets over een boek?

Soms, dat vind ik leuk

Moet jij ook wel eens iets over een boek vertellen?

Ja

Hoe vind je dat?

Een beetje. Ik vind het niet zo leuk om er zelf iets over te vertellen, ik weet niet waarom. Gaat alleen over de boeken en niet om andere dingen om in de klas te vertellen.

Dat weet ik niet, ik vind het niet zo leuk om over boeken te vertellen.

Welk cijfer geef je hiervoor?

8, ik vind het wel belangrijk om te kunnen lezen

Ben je door deze les gemotiveerd geraakt om (meer) te gaan lezen (boekensushi)?

Een beetje, omdat je misschien een boek hebt die je niet zo leuk vindt. En daarom is het een beetje.

Je hoeft het toch niet persé te lezen?

Jawel, maar wel kort en dan weer ruilen. Het is wel leuk als het boek leuk is om te lezen.

Waarvoor is de boekensushi bedoeld?

Om een boek te lezen wat je nog niet kent.

Welke cijfer krijgt de les?

9

Zou je deze les nog wel een keer willen krijgen?

Ja

Hoe zou deze les (nog) beter gegeven kunnen worden?

Dat weet ik niet

Heb je de boekendans gedaan?

Nee

Wat vind je ervan als de juf een boekintrodactie houdt?

Dat vind ik heel interessant. Dan raak ik gemotiveerd.

En hoe komt dat?

Dat weet ik niet

Vind je het fijn als iemand voorleest?

Ja

Welk cijfer geef je die les?

9,5

Wil je die les nog een keer willen krijgen en hoe kan de juf/meester die nog beter maken?

Dat weet ik niet

Heb jij wel eens een boeken speed date gedaan?

Nee (na uitleg dat je dan kort over het boek aan anderen kan vertellen is het antwoord) Ja.

Ben je dan meer gemotiveerd om het boek te lezen

Ja, omdat je dan iets over het boek hebt verteld en andere kinderen vertellen over hun boek, dan wil ik die misschien ook wel lezen.

Welk cijfer geef je die les?

Een 9

Wil je die les nog een keertje krijgen?

Ja

En hoe zou die les nog beter gegeven kunnen worden?

Dat er meer kinderen aan de beurt komen.

Doen jullie die les altijd in de hele klas?

Ja en niet in kleine groepjes

T

Heb je eeb tip voor de juf/meester?

Dan zijn er meer kinderen aan de beurt.

Heb jij een wensenlijst?

Nee

Vragen de juffen T. of C. of je nog een ander boek wil lezen?

Nee

Zijn er in jouw klas nog kinderen die hardop lezen?

Nee

Houdt de juf weleens een gesprekje met jou onder het stil-lezen. Of dat jij een stukje wil voorlezen?

Nee

Zie je dat ze dat bij andere kinderen doet?

Nee

Heb jij een lijstje waarop je schrijft welke boeken jij allemaal al gelezen hebt?

Nee

Dus je hebt geen idee hoeveel boeken je al gelezen hebt?

Nee

Heb je weleens in Aura gekeken hoeveel boeken je hebt gelezen?

Nee

Waarom niet?

Omdat ik niet zoveel tijd heb

Heb je weleens een luisterboek gelezen (wordt uitgelegd)?

Dat heb ik 1x gedaan, dan kan je meelesen.

Dus dat helpt jou om een moeilijker boek te kunnen lezen?

Ja

Wat voor cijfer geef je die les?

9,5

Wil je die les nog een keer willen doen?

Ja

En hoe zou die les nog beter gegeven kunnen worden?

Dat er meer spannende boeken komen

Lees je alleen maar boeken, of ook stripboeken of de krant?

Ja, een stripboek met heel veel plaatjes

Welk cijfer geef je hiervoor?

10

Dus je vindt het fijn als de juf eens afwisselt?

Ja

Heb jij weleens vraaggesprekken gedaan, met die vraagkaartjes, vragen over boeken?

Nee

Stelt de juf weleens vragen over de boeken?

Soms

Wat vind jij ervan als de juf vragen stelt over de boeken?

Normaal

Wat voor cijfer geef je die les?

8

Wil je die les nog een keer willen doen?

Ja

Hoe zou de juf/meester de les nog beter kunnen maken?

Door als je bijv. 10 min. Een boek hebt gelezen en dan vraagt wat je hebt gelezen

Heb jij weleens een opdracht gemaakt over wat je hebt gelezen, tekening, een ander einde aan het boek moest verzinnen?

Nee

Zou je dat wel leuk vinden?

Ja

Welk boek lees je nu?

Een Egyptisch boek

Van welke boeken houd je het meest?

Stripboeken

En vind je dat wij daar genoeg van hebben op school?

Ja

Zijn er ook boeken die je helemaal niet leuk vindt?

Boeken met heel veel woorden zonder plaatjes

Zijn er leuke boeken op school?

Ja

Zou je willen dat er andere boeken waren?

Tegen juf T. zeggen als je dat wil

Word je thuis wel eens voorgelezen? (Of toen je klein was?)

Nee, wel toen ik klein was, was leuk

Hebben jullie boeken thuis?

Ja, veel boeken in het Nederlands

Welke activiteiten die met boeken en lezen te maken hebben vind je het leukst op school?

De boekensushi

En welke zijn niet zo leuk?

Als je boek hebt gelezen en dat moet je vertellen

Vind je dat je een gemotiveerde lezer bent? Waarom wel / niet?

Ja, omdat als ik een boek lees, dan zie ik de mensen voor mij als een plaatje

Wat heeft daarbij geholpen?

Dat weet ik niet, ik heb lezen niet altijd leuk gevonden. In groep 5 vond ik het niet leuk, dat waren boeken met heel veel woordjes, nu lees ik meer, vind ik leuker en leer meer.

Vind je het leuk om samen te lezen of alleen?

Alleen.

Ik ben wel door mijn vragen heen dankjewel!